

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM W 2007 ROKU – cz. II

Toruń, wrzesień 2008 rok

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku – cz. II” stanowi uzupełnienie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r. Publikacja ta charakteryzuje podaż i popyt na pracę w regionie. Zamieszczono w niej dane o absolwentach szkół ponadgimnazjalnych, wnioski wynikające z badania popytu na pracę prowadzonego przez GUS oraz wyniki badania „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego”.

Publikacja została przygotowana w ramach projektu „Monitoring regionalnego rynku pracy” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Źródłem informacji są dane statystyczne gromadzone przez powiatowe urzędy pracy.

Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła

„Monitoring of shortage and surplus occupations in kujawsko – pomorskie voivodship year 2007 – part II” is a supplement of monitoring of shortage and surplus occupations in kujawsko – pomorskie voivodship year 2007. The publication characterises supply and demand for a job in the region. The publication contains data about upper secondary education graduates conclusions from demand research carried out by Central Statistical Office and outcome of “Opinion poll among employers from kujawsko – pomorskie voivodship” .

The publication was prepared within a project “Monitoring of a regional labour market” co-financed by European Union within European Social Fund.

The source of information are statistical data collected by local labour offices.

When publishing, please, indicate the source.

SPIS TREŚCI

I	Wprowadzenie.....	1
II	Bezrobocie w województwie kujawsko – pomorskim według zawodów i przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).....	2
III	Popyt na pracę w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r. (badanie GUS)	7
3.1.	Pracujący	7
3.2.	Wolne miejsca pracy.....	10
3.3.	Nowo utworzone miejsca pracy.....	12
IV	Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego	14
V	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych.....	19
VI	Podsumowanie.....	24
VII	Skrót w języku angielskim.....	25
VIII	Aneks statystyczny.....	29

ANEKS STATYSTYCZNY

Tabela 1.	Pracujący w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim według wielkich grup zawodowych (zgodnie z badaniem popytu na prace GUS). Stan w dniu 31.12.2007 r.....	29
Tabela 2.	Pracujący w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim według sekcji PKD (zgodnie z badaniem popytu na prace GUS). Stan w dniu 31.12.2007 r..	30
Tabela 3.	Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim według wielkich grup zawodowych (zgodnie z badaniem popytu na prace GUS). Stan w dniu 31.12.2007 r.....	31
Tabela 4.	Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim według sekcji PKD (zgodnie z badaniem popytu na prace GUS). Stan w dniu 31.12.2007 r.....	32
Tabela 5.	Nowo utworzone miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim według sekcji PKD (zgodnie z badaniem popytu na prace GUS). Stan w dniu 31.12.2007 r.....	33
Tabela 6.	Plany zatrudnieniowe pracodawców biorących udział w badaniu sondażowym pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego w 2008 roku (według zawodów).....	34
Tabela 7.	Kwalifikacje oczekiwane przez pracodawców wobec kandydatów do pracy na danym stanowisku (zgodnie z badaniem sondażowym pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego).....	39
Tabela 8.	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko – pomorskim w roku szkolnym 2006/2007 i 2007/2008	41

I WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415) do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy m.in. badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Poprzez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym.

Obowiązek prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma na celu zapewnienie bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy. Do szczegółowych zadań tego badania należy zaliczyć:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniających większą efektywność organizowanych szkoleń,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie osób kończących naukę według zawodów,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół).

Odbiorcami raportów z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są przede wszystkim: administracja samorządowa i rządowa, szkoły ponadgimnazjalne, władze oświatowe oraz inne instytucje zainteresowane określaniem kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej na rynku pracy.

Zgodnie z „Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” przygotowanymi, w 2003 r., przez Departament Rynku Pracy w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej) monitoring zawodów jest prowadzony na trzech poziomach terytorialnych: powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Raport wojewódzki, sporządzany w odstępach półrocznych, stanowi syntezę raportów powiatowych z województwa kujawsko – pomorskiego. Badanie półroczne ma charakter diagnostyczny, gdyż obejmuje analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu danego roku. Raporty roczne powinny składać się z dwóch części: diagnostycznej (analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim za miniony rok kalendarzowy) oraz części prognostycznej (zawierającej roczną prognozę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie).

Decyzją Departamentu Rynku Pracy raport roczny za 2007 r. został podzielony na dwie, sporządzane oddzielnie, części. Niniejsza publikacja stanowi część prognostyczną raportu z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r. Podstawą do opracowania tej części raportu są dane GUS odnośnie badania popytu na prace i bezrobotnych absolwentów szkół wyższych oraz dane z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) odnośnie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem osób kończących szkoły dla dorosłych). Diagnostyczna część raportu dostępna jest na stronie internetowej WUP w Toruniu www.wup.torun.pl w zakładce publikacje.

Informacje odnośnie osób bezrobotnych, absolwentów szkół ponadgimnazjalnych jak i wyniki badania popytu na pracę zostały przedstawione zgodnie z zawodami i specjalnościami określonymi w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb Rynku Pracy wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.). Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa klasyfikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Powyższe kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w szersze grupy średnie, duże i wielkie. W dniu 1 lipca 2007 r. weszło w życie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania. Do nowej wersji klasyfikacji wprowadzone zostały 63, dotychczas nie występujące zawody. Obecnie struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich (1 – cyfrowy kod zawodów), 30 dużych (2 – cyfrowy kod zawodów), 116 średnich (3 – cyfrowy kod zawodów) oraz 392 grupy elementarne (4 – cyfrowy kod zawodów). Grupy elementarne zawierają 1.770 zawodów i specjalności (6 – cyfrowy kod zawodów). W niniejszym opracowaniu szczegółową analizą objęto grupy wielkie oraz konkretne zawody.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również strukturę bezrobotnych, pracujących, nowo utworzonych miejsc pracy oraz wolnych miejsc pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności, obowiązującej na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z 20 stycznia 2004 roku (Dz. U. Nr 165, poz. 1.727) w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)¹.

II BEZROBOCIE W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM WEDŁUG ZAWODÓW I PRZYNALEŻNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY DO SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD)

W dniu 31 grudnia 2007 r. w powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko – pomorskiego zarejestrowanych pozostawało 123.243 bezrobotnych. W populacji bezrobotnych dominują kobiety, które w końcu 2007 r. w liczbie 76.067 osób, stanowiły 61,7% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej 58,6%). W końcu 2007 r. województwo kujawsko – pomorskie pod względem największej liczby bezrobotnych zajmowało piąte miejsce w kraju (rok wcześniej). W porównaniu z końcem grudnia 2006 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 36.818 osób, to jest o 23,0% (w kraju 24,4%).

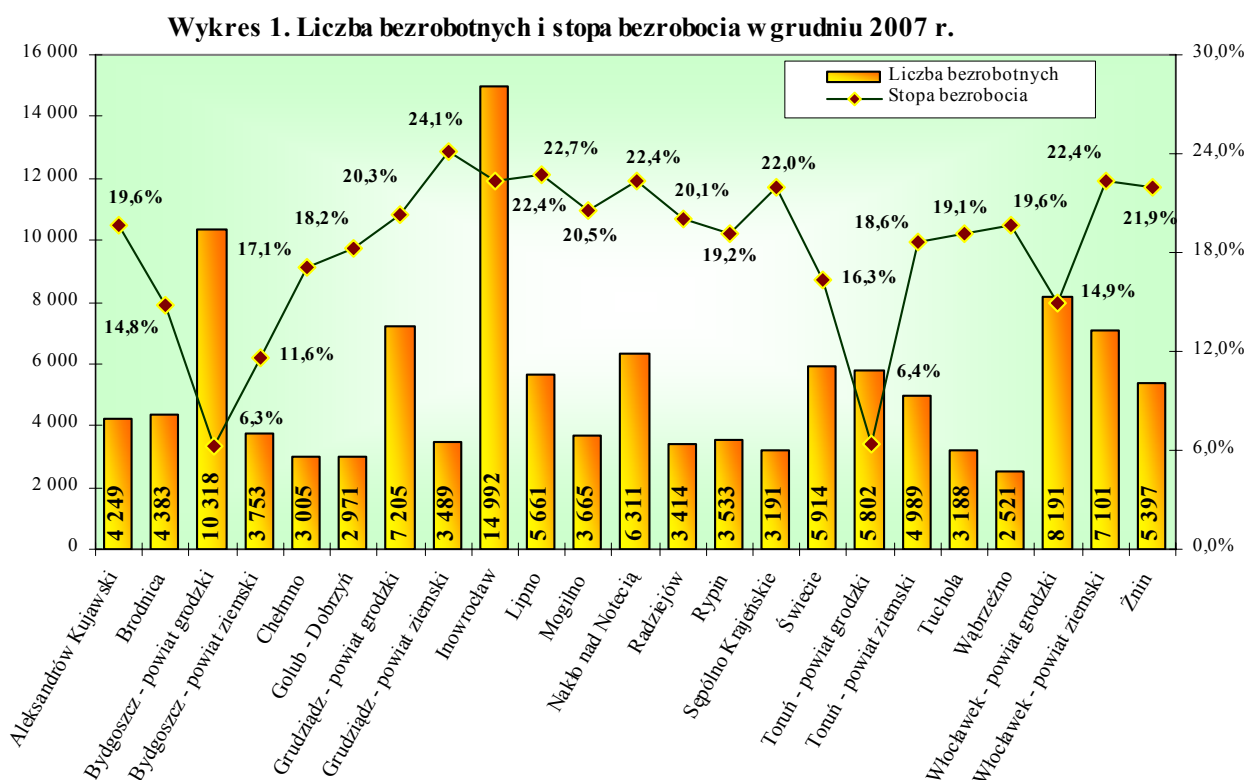
---

¹Z dniem 1 stycznia 2008 r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności. Rozporządzenie to pozwala na stosowanie klasyfikacji z 2004 r. do końca 2009 r. Obecnie załącznik 2 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” sporządzany jest zgodnie z klasyfikacją z 2004 r.

Podobnie jak przed rokiem spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach województwa, największy procentowy spadek liczby bezrobotnych zaobserwowano w powiatach: *chełmińskim* (37,4%), *Toruniu* (35,3%) oraz powiecie *bydgoskim* (30,3%). Natomiast najmniejszy względny spadek bezrobocia nastąpił w powiatach: *włocławskim* (13,5%), *mogileńskim* (15,3%) i *radziejowskim* (15,4%).

W grudniu 2007 r. **stopa bezrobocia** (charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie osób aktywnych zawodowo) dla województwa wynosiła **15,2%**, co pod względem najwyższej stopy bezrobocia lokowało nasz region, na trzecim miejscu w kraju (przed rokiem trzecie miejsce ex aequo z województwem lubuskim). W ciągu roku wojewódzka stopa bezrobocia zmniejszyła się o 4,0 pkt proc. W tym samym okresie krajowa stopa bezrobocia spadła o 3,4 pkt proc. i w końcu grudnia '07 wynosiła 11,4%.

Liczbę bezrobotnych w poszczególnych powiatach województwa kujawsko – pomorskiego w zestawieniu z powiatową stopą bezrobocia w końcu grudnia 2007 r. prezentuje poniższy wykres.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy i danych GUS na temat stopy bezrobocia.

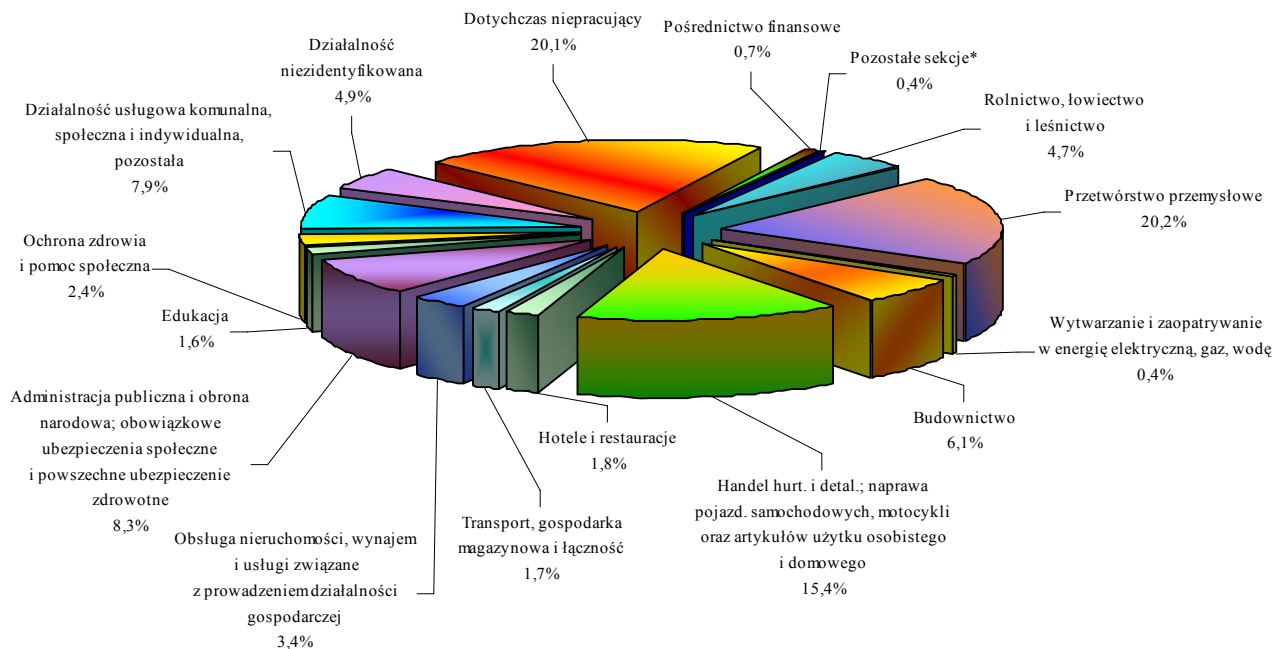
W województwie najwyższą stopę bezrobocia odnotowano dla powiatu *grudziądzkiego*, gdzie wskaźnik ten osiągnął wartość 24,1%. Wysoki poziom bezrobocia utrzymuje się również w powiatach: *lipnowskim* – 22,7%, *inowrocławskim*, *nakielskim* i *włocławskim* (we wszystkich 22,4%). W naszym regionie stopa bezrobocia niższa od średniej krajowej utrzymuje się tylko w dwóch powiatach grodzkich: *Bydgoszczy* (6,3%) i *Toruniu* (6,4%).

Zgodnie ze stanem w dniu 31 grudnia 2007 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało **98.487 bezrobotnych poprzednio pracujących i 24.756 osób dotychczas niepracujących**, co stanowiło odpowiednio 79,9% i 20,1% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej udziały te wynosiły odpowiednio 79,3% i 20,7%). Oznacza to, iż co piąty bezrobotny nigdy nie pracował. W poszczególnych powiatach województwa udział osób dotychczas niepracujących wahał się od 12,4% w *Bydgoszczy* i *Toruniu* do 34,5% w powiecie *radziejowskim* i 34,3% w powiecie *lipnowskim*.

W analizowanym okresie w ewidencji bezrobotnych znajdowały się 17.773 dotychczas niepracujące kobiety (stanowiło to 23,4% bezrobotnych kobiet) oraz 6.983 dotychczas niepracujących mężczyzn (14,8% bezrobotnych mężczyzn).

Bezrobotni, według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy najczęściej pochodzili z sekcji **przetwórstwo przemysłowe** oraz sekcji **handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego**. Łącznie w tych sekcjach pozostawało zarejestrowanych 25,6% ogółu bezrobotnych sklasyfikowanych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy.

Wykres 2. Bezrobotni według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 2 – Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy, załącznik do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

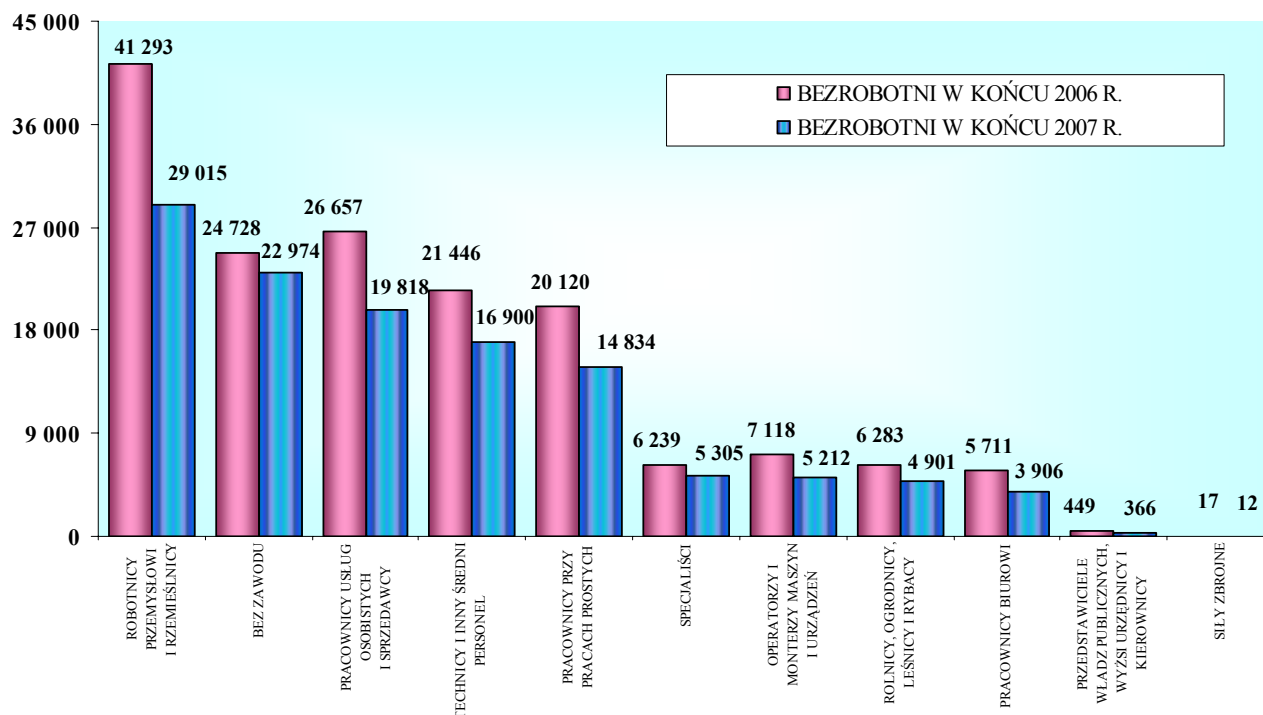
Dane o bezrobotnych według zawodów opracowane zostały na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”.

W statystyce rynku pracy bezrobotni poprzednio pracujący klasyfikowani są według zawodu wykonywanego w ostatnim miejscu pracy a osoby dotychczas niepracujące zgodnie z zawodem wyuczonym (potwierdzonym świadectwem lub dyplomem kształcenia szkolnego bądź kursowego).

Oddzielną grupę stanowią osoby **bez zawodu**. Grupa ta obejmuje osoby spełniające jednocześnie dwa warunki: nie posiadają świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego i nie dysponują udokumentowaną ciągłością pracy (w okresie minimum 1 roku) w jednym zawodzie.

W końcu analizowanego okresu w rejestrach bezrobotnych pozostawało **100.269 bezrobotnych posiadających zawód (81,4% ogółu bezrobotnych)**. Najczęściej były to osoby legitymujące się zawodami należącymi do następujących grup wielkich: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, technicy i inny średni personel oraz pracownicy przy pracach prostych.

Wykres 3. Bezrobotni w wielkich grupach zawodowych w końcu 2006 i 2007 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika 3 – Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności, załącznik do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

W końcu grudnia 2007 r., w porównaniu do tego samego okresu roku wcześniejszego, we wszystkich grupach wielkich można zaobserwować spadek liczby bezrobotnych. Zmniejszyła się także liczba bezrobotnych bez zawodu (o 7,1%). Niemnie jednak, na przestrzeni roku, udział tej grupy w ogóle bezrobotnych wzrósł o 3,2 pkt. proc. i w końcu 2007 r. wynosił 18,6% ogółu bezrobotnych.

Tabela 1. Najliczniejsze zawody wśród bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim według płci i poziomu wykształcenia – stan w dniu 31.12.2007 r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Ogółem	z tego		
			mężczyźni	kobiety	
				liczba	%
wyszktałcenie wyższe					
241102	Ekonomista	483	96	387	80,1
247901	Specjalista administracji publicznej	328	95	233	71,0
244104	Pedagog	312	47	265	84,9
224101	Pielęgniarka*	307	4	303	98,7
241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)	233	74	159	68,2
241990	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	151	43	108	71,5
241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych,	147	33	114	77,6
244204	Politolog	135	61	74	54,8
233108	Nauczyciel nauczania początkowego	106	5	101	95,3
wyszktałcenie średnie					
000000	Bez zawodu	22 974	7 761	15 213	66,2
341902	Asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista)	4 163	470	3 693	88,7
512201	Kucharz	2 890	344	2 546	88,1
419101	Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	1 535	143	1 392	90,7
321208	Technik rolnik	1 398	415	983	70,3
311502	Technik mechanik	1 390	1 279	111	8,0
613101	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej* (zawód szkolny: Rolnik)	1 179	273	906	76,8
611190	Pozostali rolnicy produkcji roślinnej	1 119	402	717	64,1
514102	Fryzjer (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	1 093	32	1 061	97,1
341501	Handlowiec* (zawód szkolny: Technik handlowiec)	914	152	762	83,4
512302	Kelner	890	82	808	90,8
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	770	142	628	81,6
wyszktałcenie zasadnicze zawodowe i niższe					
522107	Sprzedawca	12 193	685	11 508	94,4
722204	Ślusarz	3 023	2 737	286	9,5
743304	Krawiec	2 985	44	2 941	98,5
914103	Robotnik gospodarczy	2 877	1 540	1 337	46,5
913207	Sprzątaczką	2 208	30	2 178	98,6
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2 139	604	1 535	71,8
712102	Murarz	1 934	1 917	17	0,9
743604	Szwaczka	1 923	15	1 908	99,2
931301	Robotnik budowlany	1 670	1 621	49	2,9
723105	Mechanik samochodów osobowych	1 192	1 191	1	0,1
741203	Piekarz	1 008	707	301	29,9
741201	Cukiernik	945	249	696	73,7
714101	Malarz budowlany	923	783	140	15,2

*W przypadku zawodu pielęgniarki należy przypuszczać, iż znaczna część osób zarejestrowanych, na skutek zbyt długiej przerwy w pracy, utraciło prawo do wykonywania zawodu (49,5% ogółu zarejestrowanych to osoby poprzednio pracujące pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy).

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 3 – Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności, załącznik do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

Struktura zawodowa bezrobotnych zdecydowanie różni się w zależności od płci. Kobiety to przede wszystkim pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (co piąta zarejestrowana posiadająca zawód to sprzedawca). Struktura zawodowa mężczyzn jest bardziej zróżnicowana, nie ma tu jednego dominującego zawodu jak w przypadku kobiet. Ponadto mężczyźni to najczęściej osoby z zawodami technicznymi – związanymi z naprawą i obsługą maszyn oraz budownictwem.

III POPYT NA PRACĘ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM W 2007 R. (BADANIE GUS)

Niniejszy rozdział powstał na podstawie wyników, prowadzonego przez GUS, badania popytu na pracę. Głównym celem tego badania jest uzyskanie informacji na temat popytu zrealizowanego i niezrealizowanego, czyli pracujących i wolnych miejsc pracy oraz nowo utworzonych miejsc pracy.

Poprzez **wolne miejsca pracy** rozumiane są miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nie obsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Natomiast **nowo utworzone miejsca pracy** – to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Badaniem popytu na pracę za IV kwartał 2007 r. objęto 520,0 tys. podmiotów z terenu całego kraju. Pod względem wielkości liczby zatrudnionych były to w większości jednostki małe – 72,8%². Wśród badanych jednostek – 449,6 tys., tj. 86,5% stanowił sektor prywatny, a 13,5% sektor publiczny. Niestety nieznana jest liczba podmiotów przebadanych z terenu województwa kujawsko – pomorskiego³.

3.1. Pracujący

Liczba pracujących w zbadanych jednostkach z terenu województwa kujawsko – pomorskiego wynosiła **472.412** osób (według stanu w końcu 2007 r.). W sektorze publicznym pracowało 34,4% ogółu a w sektorze prywatnym – 65,6%.

Tabela 2. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim według sektorów. Stan w dniu 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze			
		publicznym		prywatnym	
		liczba	%	liczba	%
Kraj	9 907 186	3 335 427	33,7	6 571 759	66,3
Województwo	472 412	162 504	34,4	309 908	65,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.

Struktura pracujących (pod względem sektora własności jednostek) w województwie nieznacznie różniła się od struktury pracujących w kraju. W województwie kujawsko – pomorskim pracujący w sektorze publicznym stanowili 0,7 pkt. proc. więcej niż w Polsce.

² Klasyfikowanych według stosowanego przez GUS według kryterium liczby pracujących:

- do 9 osób – jednostki małe,
- 10 do 49 osób – jednostki średnie,
- powyżej 49 osób – jednostki duże.

³ Popyt na pracę w 2007 r.; Główny Urząd Statystyczny.

Większość pracujących zarówno w województwie jak i kraju skupiona była w jednostkach dużych (56,0% w województwie i 58,3% w kraju).

Tabela 3. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim według wielkości jednostek. Stan w dniu 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego jednostki					
		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Kraj	9 907 186	5 777 230	58,3	2 222 973	22,4	1 906 983	19,2
Województwo	472 412	264 645	56,0	109 652	23,2	98 115	20,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.

Porównując ogólnopolską strukturę pracujących (według wielkości jednostek) ze strukturą wojewódzka można zauważyć, że w regionie większy udział w ogóle pracujących stanowiły osoby pracujące w jednostkach małych (1,6 pkt. proc.) i średnich (o 0,8 pkt. proc.).

W województwie kujawsko – pomorskim, podobnie jak i w całym kraju, najwięcej osób pracowało w podmiotach prowadzących działalność w zakresie: przetwórstwa przemysłowego – 30,9% pracujących w województwie (w kraju – 25,6%), handlu i napraw⁴ – 15,3% (w kraju 18,4%) i edukacji – 13,5% (w kraju 11,7%). W porównaniu z ogólnopolską strukturą pracujących osoby z województwa kujawsko – pomorskiego częściej pracują w jednostkach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (o 5,3 pkt. proc.) oraz edukacją (o 1,8 pkt. proc.). Rzadziej natomiast w handlu i naprawach (o 3,2 pkt. proc.), górnictwie (o 1,5 pkt. proc.) oraz transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 1,2 pkt. proc.).

Tabela 4. Pracujący w województwie kujawsko – pomorskim według sekcji PKD. Stan w dniu 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	472 412	162 504	309 908	264 645	109 652	98 115
Przetwórstwo przemysłowe	146 122	7 771	138 351	104 212	22 272	19 638
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	72 049	372	71 677	23 989	19 175	28 885
Edukacja	63 900	60 520	3 380	22 967	31 807	9 126
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	36 334	31 258	5 076	26 385	7 317	2 632
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	35 224	7 323	27 901	18 797	5 149	11 278
Budownictwo	29 242	1 071	28 171	11 415	6 621	11 206
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	23 464	13 305	10 159	15 448	3 370	4 646
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	19 868	19 868	0	16 134	3 486	248
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała	11 835	7 133	4 702	5 082	3 235	3 518
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	10 312	8 827	1 485	8 897	1 297	118
Pośrednictwo finansowe	8 306	1 796	6 510	6 309	1 144	853
Hotele i restauracje	7 781	979	6 802	1 683	1 779	4 319
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	7 144	2 281	4 863	3 023	2 690	1 431
Górnictwo	740	0	740	304	251	185
Rybnictwo	91	0	91	0	59	32

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.

⁴ Pełna nazwa sekcji: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego.

Pracujący w **przetwórstwie przemysłowym** – 146.122 osoby – głównie reprezentowali sektor prywatny (94,7% pracujących w tej sekcji i 44,6% pracujących w sektorze prywatnym). Osoby związane z przetwórstwem przemysłowym najczęściej pracowały w jednostkach dużych (71,3% pracujących w tej sekcji i 39,4% pracujących w jednostkach dużych).

Liczną grupę pracujących stanowiły także osoby z sekcji **handel i naprawy** – 72.049 osób. Osoby te pracowały przeważnie w sektorze prywatnym (99,5% pracujących w tej sekcji i 23,1% pracujących w sektorze prywatnym) oraz jednostkach małych (40,1% pracujących w tej sekcji i 29,4% pracujących w jednostkach małych) i dużych (33,3% pracujących w tej sekcji i 9,1% pracujących w jednostkach dużych).

Podobna liczba pracujących, to osoby z sekcji **edukacja** – 63.900 osób, pracujących przede wszystkim w sektorze publicznym (94,7% pracujących w tej sekcji i 37,2% pracujących w sektorze publicznym). Osoby pracujące w edukacji najczęściej pracowały w jednostkach średnich – 49,8% pracujących w tej sekcji i 29,0% pracujących w jednostkach średnich.

Według wielkich grup zawodowych największą grupę pracujących w województwie kujawsko – pomorskim stanowiły osoby wykonujące zawody należące do grupy robotników przemysłowych i rzemieślników – 19,5% (w Polsce 17,8%) oraz specjalistów – 19,3% (w kraju 19,7%). Generalnie w województwie kujawsko – pomorskim osoby pracujące, częściej niż na terenie kraju, reprezentowały zawody z grup: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (o 1,6 pkt. proc) oraz pracownicy przy pracach prostych (o 1,5 pkt. proc.). Rzadziej natomiast pracowały jako pracownicy biurowi (o 1,6 pkt. proc.), przedstawiciele władz publicznych wyżsi urzędnicy i kierownicy (o 0,7 pkt. proc) oraz technicy i inni średni personel (o 0,6 pkt. proc.).

Tabela 5. Pracujący w województwie kujawsko – pomorskim według wielkich grup zawodowych. Stan w dniu 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	duże	średnie	małe
Województwo	472 412	162 504	309 908	264 645	109 652	98 115
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	91 903	9 448	82 455	57 380	15 646	18 877
Specjaliści	91 144	69 666	21 478	47 812	30 310	13 022
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	55 979	11 240	44 739	37 892	10 686	7 401
Pracownicy przy pracach prostych	53 280	18 839	34 441	27 074	14 795	11 411
Technicy i inny średni personel	52 734	22 021	30 713	34 258	11 054	7 422
Pracownicy biurowi	48 590	18 441	30 149	28 207	11 297	9 086
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	46 812	5 105	41 707	20 407	9 385	17 020
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	30 312	7 076	23 236	10 954	5 850	13 508
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1 658	668	990	661	629	368

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.

Osoby wykonujące zawody z grupy **robotników przemysłowych i rzemieślników** – 91.903 osoby pracowały głównie w sektorze prywatnym (89,7% pracujących w tej grupie i 26,6% pracujących w sektorze prywatnym). Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy najczęściej pracowali w dużych jednostkach (62,4% pracujących w tej grupie i 21,7% pracujących w jednostkach dużych).

Porównywalną liczbę pracujących stanowili **specjaliści** – 91.144 osoby, reprezentujące głównie sektor publiczny. Specjaliści pracujący w sektorze publicznym stanowili 76,4% ogółu pracujących w tej grupie i 42,9% pracujących w tym sektorze. Specjaliści najczęściej związani byli z jednostkami dużymi (52,5% pracujących w tej grupie, co stanowiło 18,1% pracujących w jednostkach dużych) oraz średnimi (33,3% pracujących w tej grupie, co stanowiło 27,6% pracujących w jednostkach średnich).

3.2. Wolne miejsca pracy

W końcu grudnia 2007 r. zbadane w województwie kujawsko – pomorskim podmioty dysponowały 7.603 wolnymi miejscami pracy z czego na sektor publiczny przypadało 10,4% a na sektor prywatny 89,6%.

Tabela 6. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim według sektorów. Stan w dniu 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze			
		publicznym		prywatnym	
		liczba	%	liczba	%
Kraj	166 893	21 398	12,8	145 495	87,2
Województwo	7 603	793	10,4	6 810	89,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.

Struktura wolnych miejsc pracy (pod względem sektora własności jednostek) w województwie nieznacznie różniła się od struktury wolnych miejsc pracy w Polsce. W województwie kujawsko – pomorskim większy udział w ogóle wolnych miejsc pracy stanowiły wakaty w sektorze prywatnym (o 2,4 pkt. proc.).

Większość wolnych miejsc pracy, zarówno w województwie jak i kraju, skupiona była w jednostkach dużych (42,5% w województwie i 45,1% w kraju) oraz małych (42,3% w województwie i 34,4% w kraju).

Tabela 7. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim według wielkości jednostek. Stan w dniu 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w jednostkach					
		dużych		średnich		małych	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Kraj	166 893	75 332	45,1	34 227	20,5	57 334	34,4
Województwo	7 603	3 230	42,5	1 159	15,2	3 214	42,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.

Porównując ogólnopolską strukturę wolnych miejsc pracy (według wielkości jednostek) ze strukturą wojewódzka można zauważyć, że w regionie znacznie częściej wolne miejsca pracy dostępne były w jednostkach małych (o 7,9 pkt. proc.). Wolnymi miejscami pracy rzadziej natomiast dysponowały podmioty średnie (o 5,3 pkt. proc.) i duże (o 2,6 pkt. proc.).

W województwie kujawsko – pomorskim, podobnie jak i w całym kraju, najwięcej wolnych miejsc pracy dostępnych było w zakładach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 37,4% (w kraju 31,0%). W regionie znaczna liczba wolnych miejsc pracy

pozostawała także w sekcjach: budownictwo – 21,9% (w kraju 17,7%), handel i naprawy – 14,3% (w kraju 19,9%) oraz obsługa nieruchomości i firm⁵ – 12,4% (w kraju 9,1%).

W porównaniu z ogólnopolską strukturą wolnych miejsc pracy w województwie kujawsko – pomorskim wolne wakaty częściej dostępne były w jednostkach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (o 6,5 pkt. proc.), budownictwem (o 4,1 pkt. proc.) oraz obsługą nieruchomości i firm (o 3,4 pkt. proc.). Rzadziej natomiast w handlu i naprawach (o 5,7 pkt. proc.) oraz transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (o 4,0 pkt. proc.).

Tabela 8. Wolne miejsca pracy w województwie kujawsko – pomorskim według sekcji PKD. Stan w dniu 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	7 603	793	6 810	3 230	1 159	3 214
Przetwórstwo przemysłowe	2 847	69	2 778	1 647	428	772
Budownictwo	1 662	25	1 637	268	306	1 088
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	1 085	10	1 075	299	118	668
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	946	85	861	412	88	446
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	215	215	0	154	48	13
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	174	84	90	111	18	45
Hotele i restauracje	146	29	117	79	16	51
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	129	109	20	77	47	5
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała	115	12	103	28	45	42
Edukacja	106	102	4	85	17	4
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	83	4	79	4	21	58
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	45	40	5	39	6	0
Pośrednictwo finansowe	43	9	34	24	1	18
Górnictwo	7	0	7	3	0	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.

Wolne miejsca pracy skupione w **przetwórstwie przemysłowym** – 2.847 miejsc – pochodziły głównie z sektora prywatnego. Wolne miejsca pracy dostępne w sektorze prywatnym stanowiły 97,6% wakatów w tej sekcji i 40,8% wolnych miejsc pracy w sektorze prywatnym. Zdecydowanie wakaty te, najczęściej dostępne były w jednostkach dużych (57,9% wolnych miejsc pracy w tej sekcji i 51,0% wolnych miejsc pracy w jednostkach dużych).

W końcu 2007 r. znaczna liczba wolnych miejsc pracy pozostawała także w jednostkach prowadzących działalność w zakresie **budownictwa** – 1.662 miejsca. Miejsca te pochodziły głównie z sektora prywatnego (98,5% wakatów w tej sekcji i 58,9% wakatów w sektorze prywatnym) oraz jednostek małych (65,5% wolnych miejsc pracy w tej sekcji i 33,9% wolnych miejsc pracy w jednostkach małych).

W badanym okresie ponad tysiąc wolnych miejsc pracy dostępnych było także w **handlu i naprawach** – 1.085 miejsc. Wakaty te skupione były w sektorze prywatnym (99,1% miejsc w tej sekcji i 15,8% miejsc w sektorze prywatnym). Wolne miejsca pracy w handlu i naprawach dostępne były przede wszystkim w jednostkach małych – 61,6% miejsc w tej sekcji i 20,8% miejsc w jednostkach małych.

Podobna liczba wakatów w grudniu'07 pozostawała w **obsłudze nieruchomości i firm** – 946 wolnych miejsc. Miejsca te dostępne były głównie w sektorze prywatnym (91,0% wakatów w tej sekcji i 12,6% wakatów w sektorze prywatnym). Wolne miejsca pracy w obsłudze nieruchomości i firm w podobnym stopniu pochodziły z jednostek małych (47,1% wolnych miejsc

⁵ Pełna nazwa sekcji: obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzaniem działalności gospodarczej.

w tej sekcji i 13,9% wolnych miejsc w jednostkach małych) i dużych (43,6% wakatów w tej sekcji i 12,8% wakatów dostępnych w jednostkach dużych).

W odniesieniu do wielkich grup zawodowych wolne miejsca pracy głównie przeznaczone były dla osób wykonujących zawody należące do grupy **robotników przemysłowych i rzemieślników** – 42,8% ogółu wolnych miejsc. Wakujące miejsca pracy dla robotników przemysłowych i rzemieślników dostępne były głównie w sektorze prywatnym – 3.180 wolnych miejsc, co stanowiło 97,8% wolnych miejsc w tej grupie oraz 46,7% wolnych miejsc w sektorze prywatnym. Miejsca te skoncentrowane były w jednostkach dużych (45,1% wolnych miejsc pracy w tej grupie i 45,4% wakatów w jednostkach dużych) oraz małych (40,9% wolnych miejsc pracy w tej grupie i 41,4% wakatów w jednostkach małych).

Tabela 9. Wolne miejsca pracy w województwie kujawsko – pomorskim według wielkich grup zawodowych. Stan w dniu 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	7 603	793	6 810	3 230	1 159	3 214
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3 252	72	3 180	1 467	456	1 329
Pracownicy przy pracach prostych	1 042	36	1 006	232	91	719
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	894	71	823	465	177	252
Specjaliści	725	332	393	424	135	166
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	676	11	665	215	15	446
Technicy i inny średni personel	575	130	445	249	101	225
Pracownicy biurowi	337	113	224	149	133	55
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	64	28	36	29	35	0
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	38	0	38	0	16	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.

Generalnie w województwie kujawsko – pomorskim wolne miejsca pracy częściej niż na terenie kraju pochodziły z grup wielkich: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (o 7,7 pkt. proc.) oraz pracownicy przy pracach prostych (o 2,9 pkt. proc.). Rzadziej natomiast poszukiwane były osoby z zawodami należącymi do grup: pracownicy biurowi (o 3,6 pkt. proc.) oraz specjaliści (o 2,7 pkt. proc.).

3.3. Nowo utworzone miejsca pracy

W zbadanych przez GUS podmiotach z terenu województwa kujawsko – pomorskiego w 2007 r. powstało 32.958 nowych miejsc pracy. Nowe miejsca pracy powstawały głównie w sektorze prywatnym (89,0%).

Tabela 10. Nowo utworzone miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r. według sektorów

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze			
		publicznym		prywatnym	
		liczba	%	liczba	%
Kraj	639 227	58 097	9,1	581 130	90,9
Województwo	32 958	3 630	11,0	29 328	89,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.

Struktura nowo utworzonych miejsc pracy (pod względem sektora własności jednostek) w województwie nieznacznie różniła się od struktury nowo utworzonych miejsc pracy w Polsce. W województwie kujawsko – pomorskim większy udział stanowiły nowo powstałe miejsca pracy w sektorze publicznym (o 1,9 pkt. proc.).

Większość nowo utworzonych miejsc pracy w województwie skupiona była w jednostkach małych (40,5%) oraz jednostkach dużych (35,9%). W kraju znacznie częściej niż w naszym regionie nowo powstałe miejsca pracy pochodziły z jednostek dużych (43,9%) rzadziej natomiast skupione były w jednostkach małych (33,5%).

Tabela 11. Nowo utworzone miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r. według wielkości jednostek

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w jednostkach					
		dużych		średnich		małych	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Kraj	639 227	280 412	43,9	144 498	22,6	214 317	33,5
Województwo	32 958	11 832	35,9	7 769	23,6	13 357	40,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.

W przebadanych jednostkach w województwie kujawsko – pomorskim, podobnie jak i w całym kraju, najwięcej nowo utworzonych miejsc pracy powstało w zakładach prowadzących działalność w zakresie **przetwórstwa przemysłowego** – 29,7% (w kraju udział ten wyniósł także 29,7%). W regionie znaczna liczba nowych miejsc pracy powstała także w sekcjach: **handel i naprawy** – 19,0% (w kraju 22,8%), **budownictwo** – 17,0% (w kraju 12,0%) oraz **obsługa nieruchomości i firm** – 12,0% (w kraju 14,0%). W porównaniu z ogólnopolską strukturą w województwie kujawsko – pomorskim nowe miejsca pracy częściej powstawały w jednostkach zajmujących się budownictwem (o 4,9 pkt. proc.), rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem (o 1,7 pkt. proc.) oraz administracją publiczną i obroną narodową; obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi i powszechnymi ubezpieczeniami zdrowotnymi (o 1,4 pkt. proc.). Rzadziej natomiast w handlu i naprawach (o 3,9 pkt. proc.) oraz obsłudze nieruchomości i firm (o 2,0 pkt. proc.).

Tabela 12. Nowo utworzone miejsca pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r. według sekcji PKD

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	32 958	3 630	29 328	11 832	7 769	13 357
Przetwórstwo przemysłowe	9 788	222	9 566	5 582	2 209	1 997
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	6 257	12	6 245	2 225	1 298	2 734
Budownictwo	5 595	38	5 557	1 041	1 146	3 408
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	3 945	164	3 781	857	678	2 410
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1 410	8	1 402	67	415	928
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	1 375	1 375	0	735	617	23
Edukacja	961	719	242	288	506	167
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	915	81	834	84	379	452
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała	837	385	452	287	126	424
Hotele i restauracje	639	33	606	74	67	498
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	622	496	126	277	216	129
Pośrednictwo finansowe	414	20	394	229	30	155
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	114	77	37	66	47	1
Górnictwo	84	0	84	20	33	31
Rybnictwo	2	0	2	0	2	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2007 r.

Nowo utworzone miejsca pracy z sekcji **przetwórstwo przemysłowe** – 9.788 miejsc powstawały najczęściej w sektorze prywatnym (97,7% miejsc w tej sekcji i 32,6% nowych miejsc pracy w sektorze prywatnym). Powstałe miejsca pracy dla robotników przemysłowych i rzemieślników najczęściej pochodziły z jednostek dużych (57,0% nowych miejsc w tej sekcji i 47,2% nowopowstałych miejsc w jednostkach dużych).

Znaczną liczbę nowych miejsc pracy zaobserwowano także w sekcji **handel i naprawy** – 6.257 miejsc pochodzących głównie z sektora prywatnego (99,8% miejsc w tej sekcji i 21,3% nowych miejsc pracy w sektorze prywatnym). Miejsca pracy w handlu i naprawach powstawały najczęściej w jednostkach małych (43,7% miejsc w tej sekcji i 20,5% nowych miejsc pracy w jednostkach małych).

Porównywalna liczba nowo utworzonych miejsc pracy powstała w **budownictwie** – 5.595 miejsc. Podobnie jak w poprzednich sekcjach miejsca te powstawały głównie w sektorze prywatnym (99,3% ogółu miejsc pracy w tej sekcji i 18,9% miejsc w sektorze prywatnym). Nowe miejsca pracy dla osób z zawodami związanymi z budownictwem pochodziły z jednostek małych (60,9% nowo powstałych miejsc w tej grupie i 25,5% nowych miejsc pracy w jednostkach małych).

Podsumowując badanie GUS odnośnie popytu na pracę można zauważyć, iż w naszym województwie chociaż najliczniejszymi grupami pracujących są robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (19,5% ogółu pracujących) oraz specjaliści (19,3% ogółu pracujących) to jednak wolne miejsca pracy przeznaczone były przede wszystkim dla osób z niższymi kwalifikacjami zawodowymi wykonującymi zawody należące do grup: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (42,8% wolnych miejsc pracy), pracownicy przy pracach prostych (13,7%) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (11,8%). Wolne miejsca pracy przeznaczone dla grupy specjalistów stanowiły tylko 9,5%.

Z analizy nowo utworzonych miejsc pracy wynika natomiast, iż w 2007 r. w województwie kujawsko – pomorskim w przebadanych jednostkach najczęściej poszukiwane były osoby do pracy w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (29,7%), handlu i napraw (19,0%) oraz budownictwa (17,0%). Nowe miejsca pracy tworzone były głównie w sektorze prywatnym (89,0%) oraz jednostkach małych (40,5%) i dużych (35,9%).

IV SONDAŻ WŚRÓD PRACODAWCÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO

Informacje o popycie na pracę, jakimi aktualnie dysponujemy (dane Głównego Urzędu Statystycznego) nie pozwalają diagnozować sytuacji w konkretnym powiecie a także nie ukazują specyfiki lokalnego rynku pracy ani jego potrzeb, w szczególności pożądaných przez pracodawców kwalifikacji przyszłych pracowników. Badanie GUS dostarcza informacji dotyczących wolnych i nowo utworzonych miejsc pracy, nie mówi nic na temat redukcji zatrudnienia.

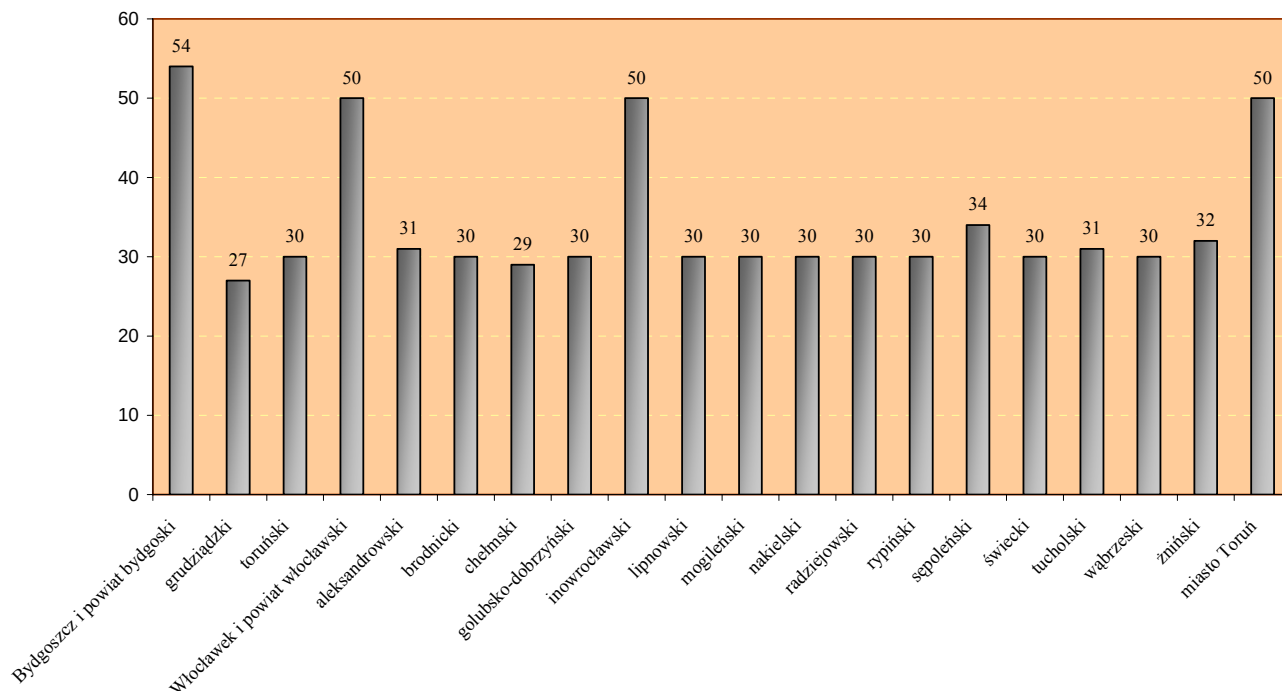
Podstawą tego, aby skutecznie świadczyć usługi na rzecz osób bezrobotnych jest wykorzystanie wiedzy o aktualnym stanie popytu na pracę w danym powiecie. Efektywny system informacji o popycie na rynku pracy powinien, bowiem uwzględniać plany zatrudnieniowe pracodawców na konkretnym obszarze. W związku z powyższym na początku 2008 roku opracowano metodologię **pilotażowego badania pracodawców** powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. Głównym celem badania była diagnoza planów zatrudnieniowych w zakładach pracy na terenie poszczególnych powiatów województwa.

Wyniki sondażu były wykorzystane przy opracowywaniu **części prognostycznej powiatowych raportów rocznych za 2007 rok** z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Na potrzeby monitoringu wykorzystano jedynie część wiedzy uzyskanej z badania. Pełne omówienie sondażu znajdzie się w raporcie końcowym z pilotażowego badania pracodawców.

Sondażem objęto 688 pracodawców z terenu województwa kujawsko – pomorskiego. Pracownicy pup ankielowali pracodawców z terenu powiatu w miesiącach kwietniu i maju 2008⁶ r. Metodą zbierania danych był kwestionariusz wywiadu. Dobór próby pracodawców był doбором celowym. Liczebność próby w poszczególnych powiatach przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Liczebność próby według powiatów

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego”.

Rozkład sektorów własności, z jakich pochodzili pracodawcy biorący udział w badaniu przedstawia tabela 13.

Tabela 13. Sektor własności

Sektor własności	Liczba	Procent
publiczny	113	16,4
prywatny	575	83,6
Ogółem	688	100,0

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego”.

W sondażu 83,6% podmiotów gospodarczych (575 firm) prowadziło swoją działalność w sektorze prywatnym. Pracodawcy z sektora publicznego stanowili 16,4%.

Na koniec I kwartału 2008 r. w województwie kujawsko – pomorskim w sektorze prywatnym zatrudnionych było **88,9%**⁷. W próbie badawczej udział ten wyniósł **71,9%** (45.735 osób).

⁶ Stan zatrudnienia w przedsiębiorstwie jest zgodny ze stanem na dzień 31.03.2008 r. Najistotniejsze informacje wykorzystane w raportach dotyczą planowanego zatrudnienia pracowników w 2008 roku.

⁷ Dane GUS, „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego. Marzec 2008 r.”

Podmioty biorące udział w sondażu klasyfikowane według Polskiej Klasyfikacji Działalności przedstawia tabela 14.

Tabela 14. Branża podstawowej działalności według PKD

Sekcje PKD	Liczba	Procent
Przetwórstwo przemysłowe	193	28,1
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	137	19,9
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	93	13,5
Budownictwo	72	10,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	41	6,0
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	30	4,4
Edukacja	29	4,2
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	23	3,3
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	20	2,9
Hotele i restauracje	18	2,6
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi zw. z prowadzeniem działalności gospodarczej	11	1,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	10	1,5
Pośrednictwo finansowe	7	1,0
Górnictwo	2	0,3
Organizacje i zespoły eksterytorialne	1	0,1
brak danych	1	0,1
Ogółem	688	100,0

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego”.

W sekcji **przetwórstwo przemysłowe**, znalazło się **28,1%** przedsiębiorstw. Podmioty klasyfikowane do tej sekcji stanowiły 9,9% ogółu podmiotów gospodarki narodowej w województwie. Kolejną licznie reprezentowaną sekcję w sondażu (**19,9%**) stanowiły przedsiębiorstwa z branży **handel i naprawa**⁸. Podmioty prowadzące **działalność usługową, komunalną, społeczną i indywidualną, pozostałą** stanowiły **13,5%**. W tym samym okresie w województwie handlem i naprawą zajmowało się 32,8% ogółu pracodawców, działalnością usługową natomiast 7,2%⁹.

Przedsiębiorstwa poddane obserwacji podzielono na następujące klasy wielkości:

- małe (o liczbie pracujących do 9 osób),
- średnie (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób),
- duże (o liczbie pracujących 50 i więcej).

Stan zatrudnienia w przedsiębiorstwach biorących udział w sondażu jest zgodny ze stanem w dniu 31 marca 2008 roku.

Tabela 15. Wielkość przedsiębiorstwa ze względu na liczbę pracujących

Wyszczególnienie	Liczba	Procent
małe	131	19,0
średnie	267	38,8
duże	290	42,2
Ogółem	688	100,0

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego”.

Najwięcej pracodawców biorących udział w sondażu należało do kategorii **duże**, tzn. o liczbie pracujących 50 i więcej osób, stanowili oni **42,2%**. Przedsiębiorstwa **średnie** stanowiły **38,8%**. Przeważający udział w badaniu jednostek dużych i średnich jest efektem doboru próby,

⁸ Pełna nazwa sekcji: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego.

⁹ Dane GUS, Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego. Marzec 2008 r.

który polegał na wyborze pracodawców, mających największy wpływ na lokalny rynek pracy¹⁰. Średnie zatrudnienie w próbie badawczej wynosiło 90 osób. Suma wszystkich zatrudnionych w podmiotach biorących udział w ankiecie to 61.691 osób. Duże przedsiębiorstwa dominowały w sektorze publicznym zaledwie 4,4% należało do kategorii małe, 32,7% to jednostki średnie. Najwięcej, bo 62,6% przedsiębiorstw z sektora publicznego to jednostki o liczbie pracujących 50 i więcej osób. W sektorze prywatnym udział przedsiębiorstw ze względu na kryterium wielkości wyglądał następująco: 21,9% małe, 40,0% przedsiębiorstwa średnie i 38,1% duże.

W badaniu zapytano przedsiębiorców o to czy przewidują zmiany w zatrudnieniu w 2008 r.

Tabela 16. Przewidywane zmiany w zatrudnieniu w 2008 roku

Wyszczególnienie	Częstość	Procent
nie przewidujemy zmian w zatrudnieniu	235	34,2
zatrudnienie pracowników	406	59,0
zwolnienie pracowników	7	1,0
trudno powiedzieć	13	1,9
zarówno zatrudnienie jak i zwolnienie pracowników	25	3,6
brak danych	2	0,3
Ogółem	688	100,0

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego”.

Prawie 60% pracodawców zamierza zatrudnić pracowników 34,2% zaś nie planuje zmian w zatrudnieniu. Częściej zatrudnienie pracowników deklarowali przedsiębiorcy prywatni (62,6%), w sektorze publicznych udział ten wyniósł 40,7%. Marginalna liczba pracodawców (1,0%) ma w planach wyłącznie zwolnienie pracowników. Szacowana liczba zwolnionych pracowników we wszystkich przedsiębiorstwach to 170 osób, z czego zwolnienie 65 osób (w zawodzie pakowacz) jest wynikiem sezonowego charakteru produkcji.

Tabela 17. Planowane zwolnienia pracowników w 2008 r. według zawodów

Kod zawodu	Zawód	Liczba
932103	Pakowacz	65
828402	Monter rowerów i wózków	30
419101	Pracownik biurowy* (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	20
823190	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy	10
832101	Kierowca samochodu osobowego	6
712102	Murarz	5
833303	Maszynista kolei linowych	5
245301	Artysta muzyk instrumentalista	4
513102	Opiekunka dziecięca	4
311204	Technik budownictwa	3
341501	Handlowiec (zawód szkolny: Technik handlowiec)	3
914103	Robotnik gospodarczy	3
241912	Specjalista ds. marketingu i handlu (sprzedaży)	2
422201	Recepcjonista	2
742204	Stolarz	2
915204	Portier	2
514102	Fryzjer (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	1
712202	Betoniarz zbrojarz	1
713302	Tynkarz	1
741203	Piekarz	1
999999	Razem	170

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego”.

Pracodawców przewidujących zmiany w zatrudnieniu poprosiliśmy o podanie liczby osób oraz stanowisk, na które planują przyjęcia do pracy. Okazało się, iż pracodawcy biorący udział w sondażu w 2008 r. planują zatrudnić 2.399 osób.

¹⁰ W przedsiębiorstwach dużych i średnich można spodziewać się większego zapotrzebowania na pracowników chociażby z powodu większej rotacji kadrowej.

Tabela 18. Planowane przyjęcia (powyżej 20 osób) do pracy w 2008 r. według zawodów

Kod zawodu	Zawód	Liczba
828304	Monter sprzętu radiowego i telewizyjnego ¹	550
413103	Magazynier	234
932190	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle ¹	212
914103	Robotnik gospodarczy	190
522107	Sprzedawca	126
741390	Pozostali robotnicy w produkcji wyrobów mlecznych ¹	120
931301	Robotnik budowlany	77
743604	Szwaczka	72
722204	Ślusarz	70
712102	Murarz	66
825302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	47
419101	Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	38
742204	Stolarz	34
721202	Spawacz ręczny gazowy	33
315208	Kontroler produkcji	32
721203	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	30
723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	29
311502	Technik mechanik	24
341503	Przedstawiciel handlowy (przedstawiciel regionalny)	24
724201	Elektromonter (elektryk) zakładowy	24
833401	Kierowca operator wózków jezdniowych	22
732102	Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	20
832101	Kierowca samochodu osobowego	20

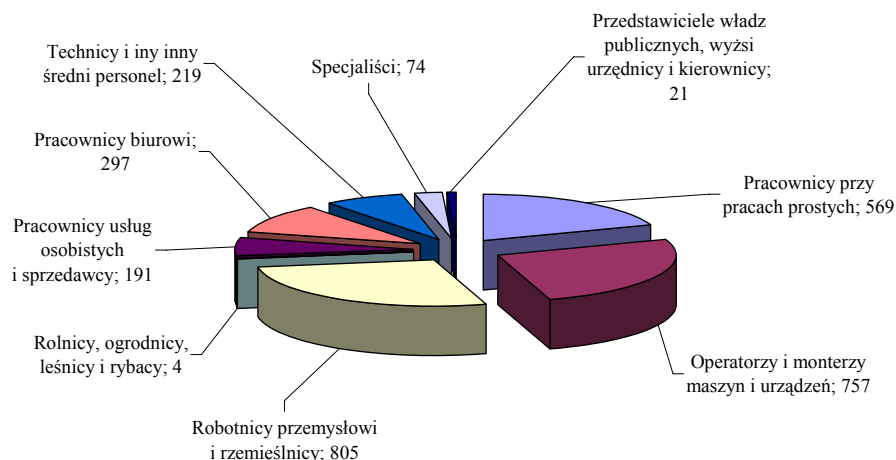
¹ Przyporządkowany zawód jest tylko wskazówką, został wybrany na podstawie typu działalności prowadzonej przez pracodawcę, który zgłosił chęć zatrudnienia pracowników.

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego”.

Ze względu na dobór próby trudno ocenić reprezentatywność otrzymanych informacji. Można jednak na ich podstawie sformułować kilka wniosków.

Podobnie jak w badaniu GUS pracodawcy największe zapotrzebowanie zgłaszali na pracowników z grupy wielkiej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Dwie kolejne grupy to: operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz pracownicy przy pracach prostych, również podobnie jak w badaniu GUS.

Wykres 5. Planowane przyjęcia do pracy w 2008 r. według wielkich grup zawodowych

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych, „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego”.

Zapytaliśmy także, jakie wykształcenie powinna posiadać osoba starająca się o angaż oraz jakimi dodatkowymi kwalifikacjami powinna dysponować. W przeważającej części pracodawcy nie

mieli sprecyzowanych oczekiwań co do posiadanego przez kandydata do pracy zawodu czy wykształcenia. Odnosi się to do najliczniejszych zawodów np. monter sprzętu radiowego i telewizyjnego, pozostali robotnicy wyrobów mlecznych czy robotnicy przy pracach prostych w przemyśle. W tych zawodach od potencjalnego pracownika pracodawca wymagał najwyższej zdolności manualnych.

Inaczej jest w przypadku zawodu magazynier. W zależności od zakładu pracy i specyfiki pracy pracodawcy najczęściej oczekiwali wykształcenia średniego - zdarzało się także zawodowe i wyższe. Różne były też oczekiwania, co do dodatkowych kwalifikacji. Wymieniono m.in. obsługę komputera, uprawnienia na obsługę wózka widłowego, obsługę kasy fiskalnej, prawo jazdy.

Generalnie wymagane przez pracodawców dodatkowe kwalifikacje były bezpośrednio związane z wykonywaniem danego zawodu np. obsługa kasy fiskalnej, umiejętność rozmowy z klientem w przypadku zawodu sprzedawca. W przypadku bardziej technicznych stanowisk mieliśmy do czynienia z konkretnymi umiejętnościami, takimi jak umiejętność czytania rysunku technicznego, uprawnienia energetyczne, czy znajomość odpowiedniego oprogramowania komputerowego.

Należy podkreślić, iż najczęściej wymieniane, przez pracodawcę kwalifikacje oczekiwane od przyszłych pracowników to doświadczenie zawodowe. Niezależnie od stanowiska i specyfiki pracy, pracodawcy poszukują pracowników z **doświadczeniem w wykonywaniu danego zawodu**.

V ABSOLWENCI SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Analiza sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych została przeprowadzona na podstawie danych przekazanych z Systemu Informacji Oświatowej (odnośnie szkół ponadgimnazjalnych z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół wyższych) oraz z Głównego Urzędu Statystycznego (informacje dotyczące absolwentów szkół wyższych). Zgodnie z tymi informacjami w roku szkolnym 2006/2007 na terenie województwa kujawsko – pomorskiego funkcjonowało 639 szkół ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) oraz 16 szkół wyższych (bez filii).

W roku 2007 r. w województwie kujawsko – pomorskim szkoły ponadgimnazjalne ukończyło 45.988 osób¹¹. Najliczniejszą grupą (18.809 osób) były osoby kończące szkoły wyższe (40,9%). Drugą co do liczebności grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (31,2%).

Tabela 19. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r. i 2008 r.

Wyszczególnienie	Absolwenci 2007 r.	Przewidywani absolwenci w 2008 r.	Przyrost	
			liczba	%
Szkoły wyższe	18 809	.	.	.
Szkoły policealne i średnie zawodowe	7 702	8 254	552	7,2
Licea ogólnokształcące	14 344	15 728	1 384	9,6
Szkoły zasadnicze zawodowe	5 132	6 540	1 408	27,4
Ogółem	45 987	.	.	.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z SIO (odnośnie szkół ponadgimnazjalnych z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół wyższych) i GUS (odnośnie absolwentów szkół wyższych).

¹¹ Dane dotyczące absolwentów nie obejmują absolwentów szkół dla dorosłych, co powoduje, iż niedoszacowana jest głównie liczba absolwentów szkół policealnych, które w większości są szkołami dla dorosłych. W 2007 r. na terenie województwa funkcjonowało 461 szkół dla dorosłych.

Zgodnie z pozyskanymi z SIO informacjami w 2008 r. liczba absolwentów poszczególnych typów szkół nieznacznie wzrosła. Największy względny jak i bezwzględny przyrost absolwentów przewidywany jest wśród uczniów szkół zawodowych (o 1.407 osób i 27,4%). Porównywalny wzrost liczby absolwentów nastąpi także wśród absolwentów liceów (o 1.384 osoby i 9,6%). Niestety dane przekazane przez GUS nie obejmowały przewidywanej liczby absolwentów szkół wyższych w 2008 r. można jednak przewidywać, iż liczebność tej grupy będzie podobna do okresu wcześniejszego.

Struktura absolwentów pod względem poziomu wykształcenia zdecydowanie różni się od struktury bezrobotnych według tego samego kryterium. Wśród bezrobotnych zdecydowaną większość stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub niższym (w końcu grudnia'07 – 68,5%). Niemniej jednak wśród osób bezrobotnych sukcesywnie wzrasta odsetek osób z wykształceniem wyższym, średnim ogólnokształcącym oraz policealnym i średnim zawodowym.

Tabela 20. Bezrobotni według poziomu wykształcenia w latach 2005-2007.
Stan w końcu roku

Wykształcenie	Bezrobotni					
	2005		2006		2007	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Wyższe	6 629	3,5	6 188	3,9	5372	4,4
Policealne i średnie zawodowe	34 033	18,1	29 691	18,5	23 517	19,1
Średnim ogólnokształcące	13 024	6,9	12 056	7,5	9 978	8,1
Zasadnicze zawodowe	66 449	35,3	53 380	33,3	39 674	32,2
Gimnazjalne i poniżej	67 886	36,1	58 746	36,7	44 702	36,3
Ogółem	188 021	100,0	160 061	100,0	123 243	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 1 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy, załącznik do Sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy.

Na przestrzeni trzech lat najwyraźniej wzrósł udział bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 1,2 pkt. proc.). Zmniejszył się natomiast udział bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 3,1 pkt. proc.). Sytuacja ta może być wynikiem zarówno wybierania przez absolwentów gimnazjów nauki w liceach ogólnokształcących i profilowanych jak i zgłaszanego przez pracodawców popytu na pracę. Pracodawcy coraz częściej zatrudniają osoby posiadające zawód rzadziej natomiast osoby bez wyuczonego zawodu, które często nie posiadają także doświadczenia zawodowego. Wniosek ten potwierdza badanie sondażowe pracodawców przeprowadzone w województwie kujawsko – pomorskim na początku 2008 r. Badani pracodawcy zapytani o dodatkowe umiejętności i kwalifikacje, jakie powinien posiadać kandydat do pracy wskazywali posiadanie doświadczenia zawodowego, którego często brak osobom kończącym edukację.

W 2007 r. osoby kończące szkoły ponadgimnazjalne na terenie województwa kujawsko – pomorskiego, w zależności od poziomu wykształcenia, najczęściej zdobywały zawody zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 21. Najpopularniejsze kierunki kształcenia w województwie kujawsko – pomorskim według poziomu wykształcenia

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci roku szkolnego 2006/2007	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki - stan w końcu roku 2007*	Przewidywana liczba absolwentów roku szkolnego 2007/2008
wykształcenie wyższe				
247901	Specjalista administracji publicznej	2 312	94	.
244104	Pedagog	1 758	126	.
241990	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	1 203	30	.
241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	1 101	56	.
244302	Filolog – filologia obcojęzyczna	938	19	.
222108	Specjalista ochrony środowiska	769	33	.
244204	Politolog	547	47	.
241102	Ekonomista	457	73	.
wykształcenie policealne i średnie zawodowe				
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	1 325	231	1 375
311502	Technik mechanik	806	65	860
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	509	105	496
341404	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	440	36	434
311401	Technik elektronik	434	26	256
341501	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	399	86	353
321208	Technik rolnik	366	29	398
341903	Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	315	30	292
wykształcenie średnie ogólnokształcące				
000000	Bez zawodu	14 344	1 364	15 728
wykształcenie zasadnicze zawodowe				
512202	Kucharz małej gastronomii	1 005	132	1 179
522107	Sprzedawca	902	211	1 229
723106	Mechanik pojazdów samochodowych	641	76	745
514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	244	39	338
742204	Stolarz	213	9	241
722204	Ślusarz	204	21	283
741201	Cukiernik	198	27	208
723306	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	186	11	201
741203	Piekarz	181	17	195

* Liczby bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w poszczególnych zawodach różnią się od liczb wykazanych w załączniku 3 Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności. Przyczyny:

1. Dane w załączniku 3 obejmują osoby kończące szkoły dla dorosłych, ponadto jako osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki wykazywani są także absolwenci gimnazjów i szkół podstawowych.
2. W załączniku 3 osoby poprzednio pracujące (powyżej roku) klasyfikowane są według zawodu wykonywanego, na potrzeby monitoringu, osoby te zostały sklasyfikowane zgodnie z zawodem wyuczonym.
3. W związku z zastosowanymi rozwiązaniami technicznymi powiatowe urzędy pracy nie miały możliwości wprowadzenia danych osób kończących szkoły zawodowe, średnie techniczne i policealne bez zdanego egzaminu zawodowego. Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Edukacji Narodowej jeżeli osoba kończy szkołę nie zdając egzaminu zawodowego jest osobą bez zawodu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z SIO (odnośnie szkół ponadgimnazjalnych z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół wyższych) i GUS (odnośnie absolwentów szkół wyższych).

Z przedstawionych danych odnośnie kierunków kształcenia wynika, że struktura zawodowa absolwentów roku szkolnego 2007/2008 jest bardzo zbliżona do struktury zawodowej absolwentów roku szkolnego 2006/2007. Na poziomie kodu 6 – cyfrowego największą grupę stanowią ci, którzy ukończą szkołę ponadgimnazjalną nie zdobywając żadnego zawodu – 15.728 absolwentów szkół.

Najpopularniejsze wśród uczniów kierunki kształcenia często też, w znacznym stopniu generują bezrobocie. Wykaz zawodów generujących najwyższe bezrobocie w zależności od poziomu wykształcenia przedstawia tabela nr 21.

Tabela 22. Zawody generujące najwyższe bezrobocie wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko – pomorskim według poziomu wykształcenia

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci roku szkolnego 2006/2007	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki - stan w końcu roku 2007*	
			liczba	udział w absolwentach
wyszktałcenie wyższe				
244104	Pedagog	1 758	126	7,2
247901	Specjalista administracji publicznej	2 312	94	4,1
241102	Ekonomista	457	73	16,0
241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	1 101	56	5,1
244204	Politolog	547	47	8,6
241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	223	41	18,4
222108	Specjalista ochrony środowiska	769	33	4,3
241990	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	1 203	30	2,5
wyszktałcenie policealne i średnie zawodowe				
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	1 325	231	17,4
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	509	105	20,6
341501	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	399	86	21,6
311502	Technik mechanik	806	65	8,1
341404	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	440	36	8,2
512201	Kucharz	281	33	11,7
341903	Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	315	30	9,5
wyszktałcenie średnie ogólnokształcące				
000000	Bez zawodu	14 344	1 364	9,5
wyszktałcenie zasadnicze zawodowe				
522107	Sprzedawca	902	211	23,4
512202	Kucharz małej gastronomii	1 005	132	13,1
723106	Mechanik pojazdów samochodowych	641	76	11,9
514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	244	39	16,0
741201	Cukiernik	198	27	13,6
722204	Ślusarz	204	21	10,3
741203	Piekarz	181	17	9,4

* Jak wyżej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z SIO (odnośnie szkół ponadgimnazjalnych z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół wyższych) i GUS (odnośnie absolwentów szkół wyższych).

Warto zauważyć, iż zawody wymienione w powyższej tabeli to często zawody najliczniej reprezentowane przez ogół bezrobotnych (Tabela nr 1). Można więc przypuszczać, iż osoby kończące edukację z tymi zawodami często mają problem z podjęciem zatrudnienia i pozostają w rejestrach bezrobotnych znacznie dłużej niż 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki. Niepokojący jest też fakt, iż do rejestrów bezrobotnych trafiają osoby z coraz wyższym wykształceniem. Dotyczy to w szczególności absolwentów szkół wyższych kończących kierunki pedagogiczne i ekonomiczne oraz osób kończących kształcenie bez wyuczonego zawodu (absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych).

W omawianym wcześniej badaniu pilotażowym pracodawców zapytano także o opinie na temat przygotowywania przez szkoły absolwentów do wykonywania pracy w wyuczonym zawodzie. Zaledwie 24,6% pracodawców oceniło przygotowanie to pozytywnie (12,5% pracodawców nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie). Najczęściej opinie pozytywne miały swoje źródło w ocenie przygotowania teoretycznego. Przeważająca część – 62,9% – pracodawców jest odmiennego zdania, co do przygotowania absolwentów. Ponad połowa z nich – 58,0% – uważa, że absolwenci są bardzo słabo lub w ogóle nie mają praktycznego przygotowania do wykonywania pracy. Przekonanie o tym, że absolwentom **brak wiedzy praktycznej** było dominujące i często podkreślane przez pracodawców. Wśród innych przyczyn negatywnej oceny szkół i przygotowania absolwentów pracodawcy wymienili: zbyt ogólną wiedzę przekazywaną przez szkoły i generalnie niski poziom nauczania. Nieliczni pracodawcy zauważali problem niedopasowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Opinia taka na pewno utrudnia absolwentom znalezienie i podjęcie pierwszego zatrudnienia co pogarsza ich sytuację na rynku pracy.

VI PODSUMOWANIE

1. W powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko – pomorskiego, w końcu grudnia '07 r. pozostawało zarejestrowanych **123.243 bezrobotnych, a wojewódzka stopa bezrobocia osiągnęła poziom 15,2% (dla kraju 11,4%)**. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: *gduziądzkim* (24,1%) oraz *lipnowskim* (22,7%). Natomiast najniższą stopę bezrobocia odnotowano w *Bydgoszczy* (6,3%) i *Toruniu* (6,4%). Na przestrzeni roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 36.818 osób (23,0%), a wojewódzka stopa bezrobocia spadła o 4,0 pkt proc.
2. Zgodnie ze stanem w dniu 31 grudnia 2007 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało **98.487 bezrobotnych poprzednio pracujących i 24.756 osób dotychczas niepracujących**, co stanowiło odpowiednio 79,9% i 20,1% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej udziały te wynosiły odpowiednio 79,3% i 20,7%). Oznacza to, iż co piąty bezrobotny nigdy nie pracował. W poszczególnych powiatach województwa udział osób dotychczas niepracujących wahał się od 12,4% w *Bydgoszczy* i *Toruniu* do 34,5% w powiecie *radziejowskim* i 34,3% w powiecie *lipnowskim*.
3. Osoby pozostające w rejestrach bezrobotnych, w zależności od poziomu wykształcenia, najczęściej reprezentowały zawody: *ekonomista, specjalista administracji publicznej, pedagog* (wśród bezrobotnych z wykształceniem wyższym), *asystent ekonomiczny, kucharz, pracownik biurowy* (wśród bezrobotnych z wykształceniem średnim), *sprzedawca, ślusarz, kucharz* (zasadniczym zawodowym lub niższym). Liczną grupę stanowią także osoby *bez zawodu* (22.974 osoby).
4. **Bezrobotne kobiety w liczbie 76.067 osób, stanowiły w końcu grudnia 2007 r. 61,7%** ogółu bezrobotnych. W ciągu roku liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 18,8%, ale ich udział w ogóle bezrobotnych wzrósł o 3,1 pkt proc. Struktura zawodowa bezrobotnych zdecydowanie różni się w zależności od płci. Bezrobotne kobiety to przede wszystkim osoby *bez zawodu* oraz z zawodami *sprzedawcy* i *asystenta ekonomicznego*. Natomiast bezrobotni mężczyźni to najczęściej osoby *bez zawodu* oraz przedstawiciele następujących profesji: *ślusarz, murarz, robotnik budowlany, robotnik gospodarczy*.
5. **W zbadanych przez GUS podmiotach z terenu województwa kujawsko – pomorskiego w końcu 2007 r. pracowało 472.412 osób**, w tym 34,4% stanowiły osoby pracujące w sektorze publicznym. Osoby pracujące związane były głównie z jednostkami dużymi (56,0%). Według wielkich grup zawodowych największą grupę pracujących w województwie kujawsko – pomorskim stanowiły osoby wykonujące zawody należące do grupy *robotników przemysłowych i rzemieślników* – 19,5% (w Polsce 17,8%) oraz *specjalistów* – 19,3% (w kraju 19,7%).
6. **W jednostkach biorących udział w badaniu GUS w końcu grudnia '07 pozostawało 7.603 wolne miejsca pracy**. Miejsca te dostępne były głównie w sektorze prywatnym (89,6%). Wolne miejsca pracy zlokalizowane były najczęściej w podmiotach dużych (42,5% i małych (42,3%). Wakujące miejsca pracy przeznaczone były głównie dla osób wykonujących zawody z zakresu: *przetwórstwa przemysłowego, budownictwa oraz handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego*.
7. **W przebadanych jednostkach z terenu województwa w 2007 r. powstało 32.958 nowych miejsc pracy**. Nowo utworzone miejsca pracy powstawały przede wszystkim w sektorze prywatnym – 89,0% oraz jednostkach małych – 40,5%. Nowo utworzone miejsc pracy powstawały najczęściej w przetwórstwie przemysłowym (29,7%), *handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego* (19,0%) oraz *budownictwie* (17,0%).

8. Badanie pilotażowe wśród pracodawców ujawniło plany zatrudnieniowe na 2008 rok. W badanej populacji, **59,0%** pracodawców zamierza **zatrudnienie kolejnych pracowników**. Zmian w zatrudnieniu nie przewiduje 34,2%. Załedwie 1,0% planuje wyłącznie zwolnienia. Pozostali pracodawcy - 3,6% - deklarują zarówno zwolnienie jak i zatrudnienie pracowników. Ogólnie liczba planowanych przyjęć do pracy – 14-krotnie – przewyższa liczbę planowanych zwolnień z pracy.
9. Pracodawcy w sondażu największe zapotrzebowanie zgłaszali na stanowiska, które przyporządkowano do grupy wielkiej: **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz pracownicy przy pracach prostych**. Pracodawcy nie mieli szczególnych oczekiwań wobec kandydatów na te stanowiska. Małe znaczenie miał posiadany zawód nie oczekiwano także dodatkowych kwalifikacji.
10. Generalnie wymagane przez pracodawców dodatkowe kwalifikacje były bezpośrednio związane z wykonywaniem danego zawodu. Niezależnie od stanowiska i specyfiki pracy, pracodawcy najczęściej poszukują pracowników z **doświadczeniem w wykonywaniu danego zawodu**.
11. **W roku 2007 r. w województwie kujawsko – pomorskim szkoły ponadgimnazjalne ukończyło 45.988 osób**. Najliczniejszą grupą (18.809 osób) były osoby kończące szkoły wyższe (40,9%). Drugą co do liczebności grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (31,2%). Absolwenci roku szkolnego 2006/2007, w zależności od poziomu wykształcenia, najczęściej reprezentowali zawody: ***specjalista administracji publicznej, pedagog, pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani*** (wśród absolwentów szkół wyższych), ***asystent ekonomiczny, technik mechanik, technik żywienia i gospodarstwa domowego*** (wśród bezrobotnych z wykształceniem średnim), ***kucharz małej gastronomii, sprzedawca, mechanik pojazdów samochodowych*** (zasadniczym zawodowym lub niższym). Liczną grupę stanowią także osoby **bez zawodu** (14.344 osoby).
12. W badaniu pilotażowym pracodawców, przedsiębiorcy negatywnie ocenili przygotowanie absolwentów do wykonywania pracy w wyuczonym zawodzie (62,9% pracodawców). **Najsłabiej ocenione zostało praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodu**. Wśród innych przyczyn negatywnej oceny szkół i przygotowania absolwentów pracodawcy wymienili: zbyt ogólną wiedzę przekazywaną przez szkoły i generalnie niski poziom nauczania. Nieliczni pracodawcy zauważali problem niedopasowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

VII SUMMARY IN ENGLISH

CONCLUSIONS

1. At the end of December 2007 in poviats labour offices of kujawsko – pomorskie voivodship the number of the unemployed registered amounted to **123,243 persons and voivodship rate of unemployment comprised 15.2% (for country 11.4%)**. The highest unemployment rate was observed in poviats: *grudziądzki* (24.1%) and *lipnowski* (22,7%). The lowest unemployment rate was observed in *Bydgoszcz* (6.3%) and *Toruń* (6.4%). During the year the number of the unemployed decreased by 36,818 persons (23,0%), and voivodship rate of unemployment by 4.0 percentage point.
2. As of 31 December 2007 in the unemployment rolls in poviats labour offices were **98,487 unemployed persons previously employed and 24,756 persons who had never worked before**, that constituted accordingly 79.9% and 20.1% of the total number of the unemployed (in the previous year the respective figures were: 79.3% and 20.7%). It means that every fifth unemployed who had never worked. In individual poviats in kujawsko-pomorskie a share of persons previously not employed vary from 12.4% in *Bydgoszcz* and *Toruń* to 34.5% in *radziejowski* powiat and 34.3% in *lipnowski* powiat.
3. Persons remaining in unemployment rolls, depending on education level, predominatingly had occupations: *economist, public administration professional, educator* (among unemployed posses high education), *economist assistant, cook, clerks* (among unemployed posses upper secondary education), *salesman, locksmith, cook* (basic vocational and lower education). Numerous group are persons *who did not have occupational qualification* (22,974 persons).
4. **Unemployed women 76,067 persons constituted at the end of December 2007, 61.7% of the total number of the unemployed**. During the year their number decreased by 18.8% but their share in the total number of the unemployed increased by 3.1 percentage point. The occupational structure of the unemployed varied depending on sex. The unemployed women are first of all *persons without occupation and possessing such occupations as: shop-assistant and economic assistant*. The unemployed men are mainly *persons without occupation and locksmith, bricklayer, builder worker, economic worker*.
5. **At the end of 2007 in entities from kujawsko – pomorskie voivodship surveyed by GUS - Central Statistical Office (CSO) worked 472,412 persons**, therein 34.4% workers from public sector. Mainly workers come from big units (56.0%). According to big vocational groups the most numerous group of workers in kujawsko – pomorskie constituted persons possessing occupations from *craft and related trades workers* – 19.5% (in Poland 17.8%) and *professionals* – 19.3% (in country 19.7%).
6. **Units which took part in the GUS (CSO) survey at the end of December 2007 offered 7,603 vacancies**. The vacancies were available mainly in private sector (89.6%) and in big entities (42.5%) and small units (42.3%). Vacancies were intended for persons conducting activity within occupations in spheres of: *manufacturing, construction and wholesale and retail trade, motor vehicle repair, personal and household goods*.
7. **In surveyed units from kujawsko – pomorskie in 2007 were 32,958 newly created jobs**. Newly created jobs come from private sector – 89,0% and small units – 40,5%. They were created mainly in manufacturing (29.7%), *wholesale and retail trade, motor vehicle repair and personal and household goods* (19.0%) and *construction* (17.0%).

8. The survey among employers showed employment plans for 2008. In surveyed population 59.0% of employers are going to **employ new workers**. Changes in employment are not intend by 34.2%. But 1% plan nothing except dismissals. The remainder employers – 3.6% - declare both dismissals and employ workers. In general number of planned employment 14 times exceeds the number of planned dismissals.
9. In poll, the employers majority demand notified for post form big vocational group: **craft and related trade workers, plant and machine operators and assemblers and elementary occupations**. Employers hadn't any special expectancies toward applicants for that posts. Little importance had possessing occupation and also extra qualifications.
10. Generally extra qualifications requested by employers were connected with conducting activity within particular occupation. Apart from post and particularity of job employers seeks experienced in particular occupation workers.
11. **In 2007 in kujawsko – pomorskie voivodship upper secondary education schools completed 45,988 persons**. The most numerous group (18,809 persons) were general secondary schools graduates (31.2%). Graduates in the school year 2006/2007 depending on education level, predominatingly have following occupations: *public administration professionals, educator, other economic and managing professionals not classified in other group* (among tertiary graduates), *economic assistant, technician fitter, nourishment and household technician* (among unemployed possessing upper secondary level of education), *cook, salesmen, motor vehicle mechanic* (basic vocational or lower). Numerous group are also *persons without occupation* (14,344 persons).
12. In employers survey, entrepreneurs negatively estimated graduates readiness to job in particular occupation (62.9% of employers). **Practical readiness to job was estimated the weakest**. Among other reasons of negative estimation employers mentioned: too general knowledge and generally low level of teaching. Few employers noticed problem with mismatch of education system to labour market needs.

CONTENTS

I	Introduction.....	1
II	Unemployment in kujawsko – pomorskie voivodship by occupations and its last job according to section of the Polish Activity Classification (PKD).....	2
III	Demand for labour in kujawsko – pomorskie voivodship in 2007 (CSO survey)	7
3.1.	The employed	7
3.2.	Job vacancies.....	10
3.3.	Newly created jobs.....	12
IV	Survey of employers from kujawsko – pomorskie voivodship	14
V	Upper secondary graduates.....	19
VI	Summary.....	24
VII	Abridgement in English	25
VIII	Statistical annex	30

STATISTICAL ANNEX

Table 1.	The employed in Poland and kujawsko – pomorskie voivodship by age and big occupational group (according to CSO survey demand for labour). As of 31.12.2007	30
Table 2.	The employed in Poland and kujawsko – pomorskie voivodship by sections of the Polish Activity Classification (according to CSO survey demand for labour). As of 31.12.2007	31
Table 3.	Job vacancies in Poland and kujawsko – pomorskie voivodship by big occupational group (according to CSO survey demand for labour). As of 31.12.2007	32
Table 4.	Job vacancies in Poland and kujawsko – pomorskie voivodship by sections of the Polish Activity Classification PKD (according to CSO survey demand for labour). As of 31.12.2007.....	33
Table 5.	Newly created jobs in Poland and kujawsko – pomorskie voivodship by sections of the Polish Activity Classification PKD (according to CSO survey demand for labour). As of 31.12.2007.....	34
Table 6.	Employment plans of surveyed employers from kujawsko – pomorskie voivodship in 2008 (by occupations).....	35
Table 7.	Qualifications requested by employers toward applicants for particular post (according to employers survey of kujawsko – pomorskie voivodship).....	40
Table 8.	Upper secondary graduates in kujawsko – pomorskie voivodship in the school year 2006/2007 and 2007/2008	42

VIII ANEKS STATYSTYCZNY

Tabela 1. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko - pomorskim według wielkich grup zawodowych (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS). Stan w dniu 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor				Jednostki według wielkości					
		publiczny		prywatny		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
POLSKA	9 907 186	3 335 427	33,7	6 571 759	66,3	5 777 230	58,3	2 222 973	22,4	1 906 983	19,2
1. PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	708 068	150 283	21,2	557 785	78,8	277 751	39,2	136 490	19,3	293 827	41,5
2. SPECJALIŚCI	1 953 731	1 331 229	68,1	622 502	31,9	1 132 260	58,0	600 902	30,8	220 569	11,3
3. TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	1 165 609	489 347	42,0	676 262	58,0	764 635	65,6	232 313	19,9	168 661	14,5
4. PRACOWNICY BIUROWI	1 177 438	391 474	33,2	785 964	66,8	693 219	58,9	274 245	23,3	209 974	17,8
5. PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	1 008 633	96 076	9,5	912 557	90,5	462 944	45,9	188 486	18,7	357 203	35,4
6. ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	30 376	9 677	31,9	20 699	68,1	13 126	43,2	8 779	28,9	8 471	27,9
7. ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	1 765 637	280 649	15,9	1 484 988	84,1	1 113 045	63,0	322 315	18,3	330 277	18,7
8. OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	1 124 890	230 440	20,5	894 450	79,5	803 721	71,4	168 672	15,0	152 497	13,6
9. PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	972 804	356 252	36,6	616 552	63,4	516 529	53,1	290 771	29,9	165 504	17,0
KUJAWSKO-POMORSKIE	472 412	162 504	34,4	309 908	65,6	264 645	56,0	109 652	23,2	98 115	20,8
1. PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	30 312	7 076	23,3	23 236	76,7	10 954	36,1	5 850	19,3	13 508	44,6
2. SPECJALIŚCI	91 144	69 666	76,4	21 478	23,6	47 812	52,5	30 310	33,3	13 022	14,3
3. TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	52 734	22 021	41,8	30 713	58,2	34 258	65,0	11 054	21,0	7 422	14,1
4. PRACOWNICY BIUROWI	48 590	18 441	38,0	30 149	62,0	28 207	58,1	11 297	23,2	9 086	18,7
5. PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	46 812	5 105	10,9	41 707	89,1	20 407	43,6	9 385	20,0	17 020	36,4
6. ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	1 658	668	40,3	990	59,7	661	39,9	629	37,9	368	22,2
7. ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	91 903	9 448	10,3	82 455	89,7	57 380	62,4	15 646	17,0	18 877	20,5
8. OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	55 979	11 240	20,1	44 739	79,9	37 892	67,7	10 686	19,1	7 401	13,2
9. PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	53 280	18 839	35,4	34 441	64,6	27 074	50,8	14 795	27,8	11 411	21,4

**Tabela 2. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko - pomorskim według sekcji PKD (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS).
Stan w dniu 31.12.2007 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor				Jednostki według wielkości					
		publiczny		prywatny		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
POLSKA	9 907 186	3 335 427	33,7	6 571 759	66,3	5 777 230	58,3	2 222 973	22,4	1 906 983	19,2
ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (A)	104 241	39 029	37,4	65 212	62,6	45 943	44,1	37 183	35,7	21 115	20,3
RYBACTWO (B)	3 558	599	16,8	2 959	83,2	533	15,0	1 534	43,1	1 491	41,9
GÓRNICTWO (C)	168 399	132 111	78,5	36 288	21,5	159 001	94,4	7 041	4,2	2 357	1,4
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (D)	2 537 801	151 270	6,0	2 386 531	94,0	1 819 205	71,7	424 127	16,7	294 469	11,6
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I WODĘ (E)	190 291	160 078	84,1	30 213	15,9	168 329	88,5	18 451	9,7	3 511	1,8
BUDOWNICTWO (F)	614 128	30 813	5,0	583 315	95,0	255 854	41,7	139 244	22,7	219 030	35,7
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, MOTOCYKLI ORAZ ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO (G)	1 823 564	14 158	0,8	1 809 406	99,2	717 926	39,4	416 882	22,9	688 756	37,8
HOTELE I RESTAURACJE (H)	201 110	24 267	12,1	176 843	87,9	54 563	27,1	59 207	29,4	87 340	43,4
TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ (I)	606 771	287 295	47,3	319 476	52,7	431 272	71,1	64 456	10,6	111 043	18,3
POŚREDNICTWO FINANSOWE (J)	287 105	58 477	20,4	228 628	79,6	237 457	82,7	25 525	8,9	24 123	8,4
OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (K)	827 576	170 313	20,6	657 263	79,4	500 113	60,4	136 351	16,5	191 112	23,1
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I POWSZECHNE UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE (L)	418 559	418 475	100,0	84	0,0	332 937	79,5	80 476	19,2	5 146	1,2
EDUKACJA (M)	1 163 464	1 110 470	95,4	52 994	4,6	431 953	37,1	613 764	52,8	117 747	10,1
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA (N)	690 788	575 957	83,4	114 831	16,6	501 892	72,7	123 198	17,8	65 698	9,5
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA POZOSTAŁA (O)	269 831	162 115	60,1	107 716	39,9	120 252	44,6	75 534	28,0	74 045	27,4
KUJAWSKO-POMORSKIE	472 412	162 504	34,4	309 908	65,6	264 645	56,0	109 652	23,2	98 115	20,8
ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (A)	7 144	2 281	31,9	4 863	68,1	3 023	42,3	2 690	37,7	1 431	20,0
RYBACTWO (B)	91	-	-	91	100,0	-	-	59	64,8	32	35,2
GÓRNICTWO (C)	740	-	-	740	100,0	304	41,1	251	33,9	185	25,0
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (D)	146 122	7 771	5,3	138 351	94,7	104 212	71,3	22 272	15,2	19 638	13,4
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I WODĘ (E)	10 312	8 827	85,6	1 485	14,4	8 897	86,3	1 297	12,6	118	1,1
BUDOWNICTWO (F)	29 242	1 071	3,7	28 171	96,3	11 415	39,0	6 621	22,6	11 206	38,3
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, MOTOCYKLI ORAZ ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO (G)	72 049	372	0,5	71 677	99,5	23 989	33,3	19 175	26,6	28 885	40,1
HOTELE I RESTAURACJE (H)	7 781	979	12,6	6 802	87,4	1 683	21,6	1 779	22,9	4 319	55,5
TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ (I)	23 464	13 305	56,7	10 159	43,3	15 448	65,8	3 370	14,4	4 646	19,8
POŚREDNICTWO FINANSOWE (J)	8 306	1 796	21,6	6 510	78,4	6 309	76,0	1 144	13,8	853	10,3
OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (K)	35 224	7 323	20,8	27 901	79,2	18 797	53,4	5 149	14,6	11 278	32,0
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I POWSZECHNE UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE (L)	19 868	19 868	100,0	-	-	16 134	81,2	3 486	17,5	248	1,2
EDUKACJA (M)	63 900	60 520	94,7	3 380	5,3	22 967	35,9	31 807	49,8	9 126	14,3
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA (N)	36 334	31 258	86,0	5 076	14,0	26 385	72,6	7 317	20,1	2 632	7,2
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA POZOSTAŁA (O)	11 835	7 133	60,3	4 702	39,7	5 082	42,9	3 235	27,3	3 518	29,7

**Tabela 3. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko - pomorskim według wielkich grup zawodowych (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS).
Stan w dniu 31.12.2007 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor				Jednostki według wielkości					
		publiczny		prywatny		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
POLSKA	166 893	21 398	12,8	145 495	87,2	75 332	45,1	34 227	20,5	57 334	34,4
1. PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	2 726	716	26,3	2 010	73,7	1 583	58,1	457	16,8	686	25,2
2. SPECJALIŚCI	20 415	8 567	42,0	11 848	58,0	13 418	65,7	3 084	15,1	3 913	19,2
3. TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	13 571	3 057	22,5	10 514	77,5	6 064	44,7	2 792	20,6	4 715	34,7
4. PRACOWNICY BIUROWI	13 408	2 296	17,1	11 112	82,9	6 549	48,8	3 076	22,9	3 783	28,2
5. PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	16 795	619	3,7	16 176	96,3	6 854	40,8	2 548	15,2	7 393	44,0
6. ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	813	44	5,4	769	94,6	96	11,8	247	30,4	470	57,8
7. ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	58 607	2 726	4,7	55 881	95,3	22 564	38,5	12 067	20,6	23 976	40,9
8. OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	22 442	2 201	9,8	20 241	90,2	12 016	53,5	3 881	17,3	6 545	29,2
9. PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	18 116	1 172	6,5	16 944	93,5	6 188	34,2	6 075	33,5	5 853	32,3
KUJAWSKO-POMORSKIE	7 603	793	10,4	6 810	89,6	3 230	42,5	1 159	15,2	3 214	42,3
1. PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	64	28	43,8	36	56,3	29	45,3	35	54,7	0	0,0
2. SPECJALIŚCI	725	332	45,8	393	54,2	424	58,5	135	18,6	166	22,9
3. TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	575	130	22,6	445	77,4	249	43,3	101	17,6	225	39,1
4. PRACOWNICY BIUROWI	337	113	33,5	224	66,5	149	44,2	133	39,5	55	16,3
5. PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	676	11	1,6	665	98,4	215	31,8	15	2,2	446	66,0
6. ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	38	-	-	38	100,0	-	-	16	42,1	22	57,9
7. ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	3 252	72	2,2	3 180	97,8	1 467	45,1	456	14,0	1 329	40,9
8. OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	894	71	7,9	823	92,1	465	52,0	177	19,8	252	28,2
9. PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	1 042	36	3,5	1 006	96,5	232	22,3	91	8,7	719	69,0

**Tabela 4. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko - pomorskim według sekcji PKD (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS).
Stan w dniu 31.12.2007 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor				Jednostki według wielkości					
		publiczny		prywatny		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
POLSKA	166 893	21 398	12,8	145 495	87,2	75 332	45,1	34 227	20,5	57 334	34,4
ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (A)	1 502	131	8,7	1 371	91,3	178	11,9	362	24,1	962	64,0
RYBACTWO (B)	22	-	-	22	100,0	-	-	6	27,3	16	72,7
GÓRNICTWO (C)	540	352	65,2	188	34,8	444	82,2	37	6,9	59	10,9
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (D)	51 711	2 426	4,7	49 285	95,3	29 288	56,6	12 296	23,8	10 127	19,6
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I WODĘ (E)	625	382	61,1	243	38,9	464	74,2	110	17,6	51	8,2
BUDOWNICTWO (F)	29 600	361	1,2	29 239	98,8	5 510	18,6	7 703	26,0	16 387	55,4
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, MOTOCYKLI ORAZ ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO (G)	33 263	100	0,3	33 163	99,7	11 825	35,6	6 427	19,3	15 011	45,1
HOTELE I RESTAURACJE (H)	4 414	268	6,1	4 146	93,9	937	21,2	1 033	23,4	2 444	55,4
TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ (I)	10 482	3 055	29,1	7 427	70,9	6 110	58,3	1 021	9,7	3 351	32,0
POŚREDNICTWO FINANSOWE (J)	2 964	198	6,7	2 766	93,3	2 265	76,4	183	6,2	516	17,4
OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (K)	15 115	1 166	7,7	13 949	92,3	7 081	46,8	1 961	13,0	6 073	40,2
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I POWSZECHNE UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE (L)	6 778	6 778	100,0	-	-	5 910	87,2	687	10,1	181	2,7
EDUKACJA (M)	1 771	1 431	80,8	340	19,2	640	36,1	860	48,6	271	15,3
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA (N)	5 011	3 859	77,0	1 152	23,0	3 499	69,8	767	15,3	745	14,9
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA POZOSTAŁA (O)	3 095	891	28,8	2 204	71,2	1 181	38,2	774	25,0	1 140	36,8
KUJAWSKO-POMORSKIE	7 603	793	10,4	6 810	89,6	3 230	42,5	1 159	15,2	3 214	42,3
ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (A)	83	4	4,8	79	95,2	4	4,8	21	25,3	58	69,9
RYBACTWO (B)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GÓRNICTWO (C)	7	-	-	7	100,0	3	42,9	-	-	4	57,1
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (D)	2 847	69	2,4	2 778	97,6	1 647	57,9	428	15,0	772	27,1
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I WODĘ (E)	45	40	88,9	5	11,1	39	86,7	6	13,3	-	-
BUDOWNICTWO (F)	1 662	25	1,5	1 637	98,5	268	16,1	306	18,4	1 088	65,5
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, MOTOCYKLI ORAZ ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO (G)	1 085	10	0,9	1 075	99,1	299	27,6	118	10,9	668	61,6
HOTELE I RESTAURACJE (H)	146	29	19,9	117	80,1	79	54,1	16	11,0	51	34,9
TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ (I)	174	84	48,3	90	51,7	111	63,8	18	10,3	45	25,9
POŚREDNICTWO FINANSOWE (J)	43	9	20,9	34	79,1	24	55,8	1	2,3	18	41,9
OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (K)	946	85	9,0	861	91,0	412	43,6	88	9,3	446	47,1
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I POWSZECHNE UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE (L)	215	215	100,0	-	-	154	71,6	48	22,3	13	6,0
EDUKACJA (M)	106	102	96,2	4	3,8	85	80,2	17	16,0	4	3,8
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA (N)	129	109	84,5	20	15,5	77	59,7	47	36,4	5	3,9
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA POZOSTAŁA (O)	115	12	10,4	103	89,6	28	24,3	45	39,1	42	36,5

**Tabela 5. Nowo utworzone miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko - pomorskim według sekcji PKD (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS).
Stan w dniu 31.12.2007 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor				Jednostki według wielkości					
		publiczny		prywatny		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
POLSKA	639 227	58 097	9,1	581 130	90,9	280 412	43,9	144 498	22,6	214 317	33,5
ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (A)	7 158	1 009	14,1	6 149	85,9	1 655	23,1	2 091	29,2	3 412	47,7
RYBACTWO (B)	106	5	4,7	101	95,3	4	3,8	48	45,3	54	50,9
GÓRNICTWO (C)	1 866	556	29,8	1 310	70,2	1 100	58,9	396	21,2	370	19,8
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (D)	190 015	3 115	1,6	186 900	98,4	115 967	61,0	43 763	23,0	30 285	15,9
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I WODĘ (E)	3 496	2 013	57,6	1 483	42,4	1 824	52,2	809	23,1	863	24,7
BUDOWNICTWO (F)	76 925	1 137	1,5	75 788	98,5	20 522	26,7	18 284	23,8	38 119	49,6
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, MOTOCYKLI ORAZ ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO (G)	146 025	622	0,4	145 403	99,6	52 864	36,2	32 259	22,1	60 902	41,7
HOTELE I RESTAURACJE (H)	14 103	1 149	8,1	12 954	91,9	2 844	20,2	3 851	27,3	7 408	52,5
TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ (I)	37 841	2 642	7,0	35 199	93,0	12 866	34,0	7 150	18,9	17 825	47,1
POŚREDNICTWO FINANSOWE (J)	16 238	857	5,3	15 381	94,7	10 882	67,0	1 874	11,5	3 482	21,4
OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (K)	89 264	5 055	5,7	84 209	94,3	34 683	38,9	14 239	16,0	40 342	45,2
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I POWSZECHNE UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE (L)	17 437	17 429	100,0	8	0,0	11 793	67,6	5 303	30,4	341	2,0
EDUKACJA (M)	14 464	10 998	76,0	3 466	24,0	4 351	30,1	7 479	51,7	2 634	18,2
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA (N)	10 635	6 573	61,8	4 062	38,2	4 124	38,8	3 634	34,2	2 877	27,1
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA POZOSTAŁA (O)	13 654	4 937	36,2	8 717	63,8	4 933	36,1	3 318	24,3	5 403	39,6
KUJAWSKO-POMORSKIE	32 958	3 630	11,0	29 328	89,0	11 832	35,9	7 769	23,6	13 357	40,5
ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO (A)	915	81	8,9	834	91,1	84	9,2	379	41,4	452	49,4
RYBACTWO (B)	2	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-
GÓRNICTWO (C)	84	-	-	84	100,0	20	23,8	33	39,3	31	36,9
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (D)	9 788	222	2,3	9 566	97,7	5 582	57,0	2 209	22,6	1 997	20,4
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ I WODĘ (E)	114	77	67,5	37	32,5	66	57,9	47	41,2	1	0,9
BUDOWNICTWO (F)	5 595	38	0,7	5 557	99,3	1 041	18,6	1 146	20,5	3 408	60,9
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, MOTOCYKLI ORAZ ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO (G)	6 257	12	0,2	6 245	99,8	2 225	35,6	1 298	20,7	2 734	43,7
HOTELE I RESTAURACJE (H)	639	33	5,2	606	94,8	74	11,6	67	10,5	498	77,9
TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ (I)	1 410	8	0,6	1 402	99,4	67	4,8	415	29,4	928	65,8
POŚREDNICTWO FINANSOWE (J)	414	20	4,8	394	95,2	229	55,3	30	7,2	155	37,4
OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI, WYNAJEM I USŁUGI ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (K)	3 945	164	4,2	3 781	95,8	857	21,7	678	17,2	2 410	61,1
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I POWSZECHNE UBEZPIECZENIA ZDROWOTNE (L)	1 375	1 375	100,0	-	-	735	53,5	617	44,9	23	1,7
EDUKACJA (M)	961	719	74,8	242	25,2	288	30,0	506	52,7	167	17,4
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA (N)	622	496	79,7	126	20,3	277	44,5	216	34,7	129	20,7
DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA KOMUNALNA, SPOŁECZNA I INDYWIDUALNA POZOSTAŁA (O)	837	385	46,0	452	54,0	287	34,3	126	15,1	424	50,7

Tabela 6. Plany zatrudnieniowe pracodawców biorących udział w badaniu sondażowym pracodawców województwa kujawsko - pomorskiego w 2008 roku (według zawodów)

Kod zawodu	Zawód	Liczba
828304	Monter sprzętu radiowego i telewizyjnego	550
413103	Magazynier	234
932190	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	212
914103	Robotnik gospodarczy	190
522107	Sprzedawca	126
741390	Pozostali robotnicy w produkcji wyrobów mlecznych	120
931301	Robotnik budowlany	77
743604	Szwaczka	72
722204	Ślusarz	70
712102	Murarz	66
825302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	47
419101	Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	38
742204	Stolarz	34
721202	Spawacz ręczny gazowy	33
315208	Kontroler produkcji	32
721203	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	30
723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	29
311502	Technik mechanik	24
341503	Przedstawiciel handlowy (przedstawiciel regionalny)	24
724201	Elektromonter (elektryk) zakładowy	24
833401	Kierowca operator wózków jezdniowych	22
732102	Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	20
832101	Kierowca samochodu osobowego	20
712501	Meliorant	18
931203	Robotnik drogowy	18
712204	Zbrojarz	17
341501	Handlowiec (zawód szkolny: Technik handlowiec)	16
741203	Piekarz	16
343101	Pracownik administracyjny (zawód szkolny: Technik administracji)	15
346104	Pracownik socjalny	15
712401	Brukarz	15
722304	Tokarz	15
742207	Stolarz meblowy	15
743702	Tapicer	15
832302	Kierowca samochodu ciężarowego	15
916103	Sortowacz surowców wtórnych	15
512302	Kelner	14
712202	Betoniarz zbrojarz	14
713101	Dekarz	14
512201	Kucharz	13
513102	Opiekunka dziecięca	12
713302	Tynkarz	12
721403	Monter konstrukcji stalowych	12
821110	Operator zgrzewarek	12
812101	Operator maszyny rozlewniczej	11
122301	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w budownictwie	10
213903	Specjalista zastosowań informatyki	10
311101	Laborant chemiczny	10
341504	Telemarketer	10
343201	Księgowy (samodzielny)	10
713501	Monter/składacz okien	10
722301	Frezer	10
823205	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	10
825190	Pozostali maszyniści maszyn drukujących	10
933109	Wagowy	10

Kod zawodu	Zawód	Liczba
224101	Pielęgniarka	9
741201	Cukiernik	8
743501	Krojczy	8
828501	Monter mebli	8
832201	Kierowca autobusu	8
514102	Fryzjer (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	7
712301	Cieśla	7
714201	Lakiernik samochodowy	7
241912	Specjalista ds. marketingu	6
311302	Technik elektryk	6
321206	Technik ogrodnik	6
421102	Kasjer handlowy	6
713601	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	6
714202	Lakiernik wyrobów drzewnych	6
724401	Elektromonter linii kablowych	6
811102	Operator koparek i zwałowarek	6
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	6
122201	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym	5
312102	Technik informatyk	5
422201	Recepcjonista	5
512301	Bufetowy (barman)	5
821107	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	5
913204	Pomoc kuchenna	5
915202	Dozorca	5
932103	Pakowacz	5
122901	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowany	4
223301	Lekarz weterynarii	4
331102	Instruktor nauki jazdy	4
341601	Zaopatrzeniowiec	4
341902	Asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista)	4
621201	Ogrodnik terenów zieleni	4
741104	Rzeźnik wędliniarz	4
742290	Pozostali stolarze i pokrewni	4
222105	Inżynier rolnictwa	3
222107	Inżynier zootechnik	3
223134	lekarz - medycyna rodzinna	3
311104	Technik geodeta	3
347302	Muzyk	3
412104	Fakturzystka	3
422301	Telefonistka	3
512202	Kucharz małej gastronomii	3
514103	Kosmetyczka (zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych)	3
713203	Posadzkarz	3
714101	Malarz budowlany	3
721390	Pozostali blacharze	3
723105	Mechanik samochodów osobowych	3
723306	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	3
724301	Elektromonter instalacji elektrycznych	3
725108	Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej	3
743304	Krawiec	3
825307	Operator maszyn krojących i wykrawających do papieru	3
828105	Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	3
913303	Prasowaczka (ręczna)	3
916201	Robotnik placowy	3
933104	Robotnik magazynowy	3
214203	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	2
214204	Inżynier budowy dróg	2
214903	Inżynier automatyki i robotyki	2

Kod zawodu	Zawód	Liczba
223903	Fizjoterapeuta	2
241102	Ekonomista	2
241203	Specjalista bankowości	2
245302	Artysta muzyk wokalista	2
311204	Technik budownictwa	2
311402	Technik telekomunikacji	2
311602	Technik przetwórstwa tworzyw sztucznych	2
322402	Technik fizjoterapii	2
322404	Terapeuta zajęciowy	2
342204	Spedytor (zawód szkolny: Technik spedytor)	2
343104	Sekretarz asystent	2
346102	Opiekun w domu pomocy społecznej	2
413301	Dyspozytor transportu samochodowego	2
421201	Kasjer bankowy	2
515902	Pracownik ochrony mienia i osób (zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia)	2
712201	Betoniarz	2
712902	Montażysta dekoracji	2
713602	Monter instalacji gazowych	2
721204	Zgrzewacz	2
723106	Mechanik pojazdów samochodowych	2
724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	2
734601	Drukarz sitodrukowy	2
741190	Pozostali masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	2
741402	Przetwórcza owoców i warzyw	2
814109	Sterowniczcy linii sztaplowania i pakietowania tarcicy	2
821103	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	2
823290	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	2
913202	Palacz pieców zwykłych	2
913207	Sprzątaczką	2
921103	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	2
921190	Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni	2
932106	Sortowacz	2
932113	Pomocnik mleczarski	2
122601	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w gospodarce magazynowej, transporcie i łączności	1
213990	Pozostali informatycy, gdzie indziej niesklasyfikowani	1
121201	Dyrektor generalny	1
211301	Chemik	1
214401	Inżynier elektronik	1
214501	Inżynier mechanik - maszyny i urządzenia do obróbki metali	1
214506	Inżynier mechanik - mechanika precyzyjna	1
214602	Inżynier technologii chemicznej	1
214707	Inżynier odlewnik	1
214906	Specjalista kontroli jakości	1
214908	Inżynier organizacji i planowania produkcji	1
214914	Inżynier technologii drewna	1
214990	Pozostali inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1
222103	Inżynier leśnictwa	1
223133	Lekarz - medycyna ratunkowa	1
223401	Farmaceuta - farmacja apteczna	1
232190	Pozostali nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	1
235190	Pozostali specjaliści metod nauczania	1
235906	Nauczyciel w placówkach pozaszkolnych	1
235990	Pozostali specjaliści szkolnictwa i wychowawcy gdzie indziej niesklasyfikowani	1
241302	Doradca personalny	1
241390	Pozostali specjaliści do spraw finansowych	1
241914	Specjalista do spraw organizacji i rozwoju transportu	1
244401	Psycholog	1

Kod zawodu	Zawód	Liczba
311206	Technik drogownictwa	1
311401	Technik elektronik	1
311908	Technik organizacji produkcji	1
311911	Technik technologii drewna	1
311913	Technik technologii odzieży	1
312202	Technik teleinformatyk	1
315206	Kontroler jakości wyrobów - artykuły przemysłowe	1
315209	Kontroler stanu technicznego pojazdów	1
321201	Laborant nasiennictwa	1
321208	Technik rolnik	1
322601	Technik farmaceutyczny	1
342205	Technik logistyk	1
411101	Sekretarka	1
412102	Asystent rachunkowości (zawód szkolny: Technik rachunkowości)	1
419103	Pracownik do spraw osobowych	1
422103	Pracownik biura podróży	1
513103	Opiekunka dziecięca domowa	1
522104	Ekspedient w punkcie usługowym	1
712190	Pozostali murarze i pokrewni	1
713604	Monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych	1
713704	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	1
714290	Pozostali lakiernicy	1
722303	Szlifierz metali	1
722306	Wiertacz w metalu	1
722390	Pozostali ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawajacych do metali	1
723103	Mechanik pojazdów jednośladowych	1
723104	Mechanik samochodów ciężarowych	1
723301	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	1
723302	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	1
724104	Elektromechanik urządzeń chłodniczych	1
724203	Elektromonter maszyn elektrycznych	1
725201	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	1
732202	Hutnik-dmuchacz szkła	1
732208	Szlifierz szkła płaskiego	1
732402	Galwanizer	1
733103	Rzeźbiarz w drewnie	1
733104	Wytwórca galanterii	1
734502	Introligator poligraficzny	1
741102	Przetwórca ryb	1
741490	Pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	1
742205	Stolarz galanterii drzewnej	1
743602	Hafciarka	1
743690	Pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni	1
814205	Operator urządzeń do ścierania drewna	1
814302	Operator maszyny papierniczej	1
816302	Maszynista chłodni	1
816308	Operator urządzeń oczyszczania ścieków	1
821101	Operator automatów spawalniczych	1
823204	Operator urządzeń do cięcia folii i płyt	1
823206	Operator urządzeń do spieniania tworzyw sztucznych	1
825101	Maszynista maszyn fleksograficznych	1
825102	Maszynista maszyn offsetowych	1
825390	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	1
828109	Monter pojazdów i urządzeń transportowych	1
828401	Konfeksjoner wyrobów gumowych	1

Kod zawodu	Zawód	Liczba
828403	Monter wyrobów z tworzyw sztucznych	1
828601	Monter wyrobów tekstylnych, tektury i pokrewnych materiałów	1
829190	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	1
832301	Kierowca ciągnika siodłowego	1
833103	Operator maszyn rolniczych	1
833104	Kierowca ciągnika rolniczego	1
833202	Operator maszyn drogowych (zawód szkolny: Mechanik maszyn i urządzeń drogowych)	1
833303	Maszynista kolei linowych	1
833390	Pozostali maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	1
913203	Pokojowa (w hotelu)	1
915204	Portier	1
931290	Pozostali robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	1
932112	Pomoc ciastkarza	1
933102	Ładowacz	1
742304	Strugacz drewna	1

**Tabela 7. Kwalifikacje oczekiwane przez pracodawców wobec kandydatów do pracy na danym stanowisku
(zgodnie z badaniem sondażowym pracodawców województwa kujawsko - pomorskiego)**

Kod zawodu	Zawód	Liczba	Oczekiwany poziom wykształcenia*	Wymagane dodatkowe kwalifikacje na danym stanowisku**
828304	Monter sprzętu radiowego i telewizyjnego	550	brak	zdolność manualna
413103	Magazynier	234	średnie	obsługa komputera, uprawnienia na wózek widłowy, prawo jazdy, obsługa kasy fiskalnej, doświadczenie zawodowe
914103	Robotnik gospodarczy	190	zawodowe	prawo jazdy
522107	Sprzedawca	126	zawodowe	tytuł zawodowy mistrz, kwalifikacje pedagogiczne, praktyka, obsługa kasy fiskalnej, obsługa komputera, znajomość języków obcych, prawo jazdy, uprawnienia na wózki widłowe, doświadczenie zawodowe, umiejętności rozmowy z klientem, staż pracy
741390	Pozostali robotnicy w produkcji wyrobów mlecznych	120	brak	brak
932190	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	112	zawodowe	brak
213903	Specjalista zastosowań informatyki	101	zawodowe - średnie	brak
931301	Robotnik budowlany	77	zawodowe	uprawnienia do stawiania rusztowań, umiejętności docieplenia, kurs brukarski
743604	Szwaczka	72	zawodowe	doświadczenie w zawodzie, umiejętności szycia na strobówce, praktyka, staż pracy min. 5 lat, przeszkolenie elektryczne i mechaniczne
722204	Ślusarz	70	zawodowe	doświadczenie zawodowe, spawacz CO2, praktyka, uprawnienia na wózki, MIG, MAG, uprawnienia TIG, tytuł zawodowe, znajomość rynku technicznego
712102	Murarz	66	zawodowe	czeladnik, uprawnienia na wózki, zdolność do pracy na wysokości, praktyka, doświadczenie zawodowe, umiejętności docieplenia, szkolenia, umiejętności ogólnobudowlane
825302	Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	47	zawodowe	doświadczenie zawodowe
419101	Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	38	średnie	znajomość języków obcych, obsługa komputera, ogólna znajomość zagadnień technicznych, doświadczenie zawodowe, staż pracy, prawo jazdy
742204	Stolarz	34	zawodowe	znajomość stolarki, znajomość struktur drewna, umiejętności czytania rysunku technicznego, prawo jazdy, czeladnik, stolarz meblowy
721202	Spawacz ręczny gazowy	33	zawodowe	uprawnienia, praktyka, MIG, MAG, certyfikat, znajomość rynku technicznego
315208	Kontroler produkcji	32	średnie	praktyka zawodowa, obsługa komputera
721203	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	30	zawodowe	uprawnienia spawalnicze, uprawnienia CO2, książeczka spawacza
723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	29	średnie	uprawnienia na wózek widłowy, mechaniczne, elektryczne, umiejętności czytania rysunku technicznego, doświadczenie w zawodzie, programowanie PLC w STEP 5.7, obsługa komputera
311502	Technik mechanik	24	średnie	zdolności manualne, uprawnienia na wózek widłowy
341503	Przedstawiciel handlowy (przedstawiciel regionalny)	24	średnie	praktyka, prawo jazdy, obsługa komputera, doświadczenie w zawodzie, łatwość w nawiązywaniu kontaktów
724201	Elektromonter (elektryk) zakładowy	24	zawodowe	szkolenia BHP, wszelkie uprawnienia dotyczące elektryki, uprawnienia energetyczne, umiejętności czytania rysunku technicznego, doświadczenie w zawodzie, prawo jazdy, uprawnienia do 1 kv
833401	Kierowca operator wózków jezdniowych	22	średnie	uprawnienia na wózki widłowe, sumienność
732102	Ceramik wyrobów użytkowych i ozdoby	20	brak	malarskie
832101	Kierowca samochodu osobowego	20	średnie	prawo jazdy, doświadczenie w zawodzie, uprawnienia do przewożenia rzeczy, badanie do celów sanitarnych, obsługa komputera, umiejętności wystawiania faktur

* Najczęściej wskazywany przez pracodawców na danym stanowisku poziom wykształcenia.

** Wymagane dodatkowe kwalifikacje na danym stanowisku zaprezentowane w tabeli stanowią zestawienie odpowiedzi, jakich udzielali sami pracodawcy.

Kod zawodu	Zawód	Liczba	Oczekiwany poziom wykształcenia *	Wymagane dodatkowe kwalifikacje na danym stanowisku **
712501	Meliorant	18	podstawowe	brak
931203	Robotnik drogowy	18	średnie	chęć do pracy, prawo jazdy
712204	Zbrojarz	17	zawodowe	doświadczenie zawodowe, umiejętności czytania rysunku
341501	Handlowiec (zawód szkolny: Technik handlowiec)	16	średnie	prawo jazdy, doświadczenie w zawodzie, kreatywność, dyspozycyjność, rozeznanie na rynku, obsługa kasy fiskalnej
741203	Piekarz	16	zawodowe	czeladnik, kursy, prawo jazdy, tytuł zawodowy mistrz, obsługa kasy fiskalnej, doświadczenie zawodowe
343101	Pracownik administracyjny (zawód szkolny: Technik administracji)	15	średnie	obsługa komputera, znajomość języków obcych
346104	Pracownik socjalny	15	wyższe	brak
712401	Brukarz	15	zawodowe	uprawnienia stosowane do zawodu
722304	Tokarz	15	zawodowe	umiejętność czytania
742207	Stolarz meblowy	15	zawodowe	zdolności manualne, doświadczenie w zawodzie
743702	Tapicer	15	zawodowe	brak
832302	Kierowca samochodu ciężarowego	15	zawodowe - średnie	prawo jazdy, znajomość języków obcych, obsługa komputera, kurs przewóz rzeczy
916103	Sortowacz surowców wtórnych	15	podstawowe	brak
512302	Kelner	14	zawodowe - średnie	znajomość języków obcych, praktyka, kursy kierunkowe, umiejętności praktyczne
712202	Betoniarz zbrojarz	14	zawodowe	brak
713101	Dekarz	14	zawodowe	umiejętność dociepleń, doświadczenie zawodowe, kursy, szkolenia
512201	Kucharz	13	średnie	doświadczenie zawodowe, 2 lata stażu, prawo jazdy, praktyka, kursy kwalifikacyjne kierunkowe, uprawnienia pedagogiczne
513102	Opiekunka dziecięca	12	średnie	brak
713302	Tynkarz	12	zawodowe	doświadczenie zawodowe, prawo jazdy, umiejętności dociepleń
721403	Monter konstrukcji stalowych	12	zawodowe	doświadczenie zawodowe
821110	Operator zgrzewarek	12	podstawowe - zawodowe	uprawnienia, praktyka
812101	Operator maszyny rozlewniczej	11	gimnazjalne - zawodowe	brak
122301	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w budownictwie	10	średnie - wyższe	zarządzanie zasobami ludzkimi
311101	Laborant chemiczny	10	średnie	brak
341504	Telemarketer	10	średnie	brak
343201	Księgowy (samodzielny)	10	wyższe	doświadczenie zawodowe, obsługa komputera, program księgowy "Symfonia", znajomość języków obcych
713501	Monter/składacz okien	10	zawodowe	doświadczenie zawodowe, prawo jazdy
722301	Friezer	10	zawodowe	doświadczenie zawodowe, frezer, szlifierz, ślusarz
823205	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	10	zawodowe	uprawnienia na wózki transportowe, doświadczenie zawodowe, przeszkolenie elektryczne, mechaniczne
825190	Pozostali maszyniści maszyn drukujących	10	zawodowe	obsługa komputera
933109	Wagowy	10	średnie	obsługa komputera

* Najczęściej wskazywany przez pracodawców na danym stanowisku poziom wykształcenia.

** Wymagane dodatkowe kwalifikacje na danym stanowisku zaprezentowane w tabeli stanowią zestawienie odpowiedzi, jakich udzielali sami pracodawcy.

**Tabela 8. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko - pomorskim
w roku szkolnym 2006/2007 i 2007/2008**

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci roku szkolnego 2006/2007	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki - stan w końcu roku 2007*		Przewidywana liczba absolwentów roku szkolnego 2007/2008
			liczba	udział w absolwentach	
wyszktałcenie wyższe					
244104	Pedagog	1 758	126	7,2	.
247901	Specjalista administracji publicznej	2 312	94	4,1	.
241102	Ekonomista	457	73	16,0	.
241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	1 101	56	5,1	.
244204	Politolog	547	47	8,6	.
241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	223	41	18,4	.
222108	Specjalista ochrony środowiska	769	33	4,3	.
241990	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	1 203	30	2,5	.
244302	Filolog – filologia obcojęzyczna	938	19	2,0	.
222107	Inżynier zootechniki	221	19	8,6	.
214602	Inżynier technologii chemicznej	201	19	9,5	.
211402	Geograf	300	18	6,0	.
222105	Inżynier rolnictwa	144	18	12,5	.
244303	Filolog – filologia polska	384	16	4,2	.
221102	Biolog	338	16	4,7	.
244202	Historyk	390	15	3,8	.
wyszktałcenie policealne i średnie zawodowe					
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	1 325	231	17,4	1 375
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	509	105	20,6	496
341501	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	399	86	21,6	353
311502	Technik mechanik	806	65	8,1	860
341404	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	440	36	8,2	434
512201	Kucharz	281	33	11,7	245
341903	Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	315	30	9,5	292
321208	Technik rolnik	366	29	7,9	398
321301	Technik technologii żywności – cukrownictwo	217	27	12,4	178
311401	Technik elektronik	434	26	6,0	256
311913	Technik technologii odzieży	32	22	68,8	32
311204	Technik budownictwa	115	20	17,4	129
311209	Technik ochrony środowiska	98	20	20,4	157
322401	Masażysta [zawód szkolny: Technik masażysta]	127	18	14,2	121
341403	Organizator usług gastronomicznych [zawód szkolny: Technik organizacji usług gastronomicznych]	92	15	16,3	88

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci roku szkolnego 2006/2007	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki - stan w końcu roku 2007*		Przewidywana liczba absolwentów roku szkolnego 2007/2008
			liczba	udział w absolwentach	
wykształcenie średnie ogólnokształcące					
000000	Bez zawodu	14 344	1 364	9,5	15 728
wykształcenie zasadnicze zawodowe					
522107	Sprzedawca	902	211	23,4	1 229
512202	Kucharz małej gastronomii	1 005	132	13,1	1 179
723106	Mechanik pojazdów samochodowych	641	76	11,9	745
514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	244	39	16,0	338
741201	Cukiernik	198	27	13,6	208
722204	Ślusarz	204	21	10,3	283
741203	Piekarz	181	17	9,4	195
724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	123	16	13,0	158